

VÝROČNÍ ZPRÁVA

NÁRODNÍHO ÚSTAVU LIDOVÉ KULTURY

ZA ROK 2007

OBSAH:

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZPRACOVATELI 4

1. Zpracovatel – Národní ústav lidové kultury
2. Způsob zřízení
3. Postavení, účel zřízení a organizační struktura
4. Základní údaje o finančním hospodaření

II. ČINNOST NÁRODNÍHO ÚSTAVU LIDOVÉ KULTURY

A. ÚKOLY HLAVNÍ ČINNOSTI14

- A. I. Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR
- A. II. Mistrovská díla ústního a nemateriálního dědictví lidstva
- A. II. Nositelé tradice lidového řemesla
- A. III. Archivní a dokumentační fondy, knihovna
- A. IV. Vzdělávací a vydavatelská činnost
- A. V. Spolupráce se zahraničními a domácími institucemi
- A. VI. Pořadatelská činnost
- A. VII. Péče o sbírky a výstavní činnost
- A. VIII. Péče o památky a údržba areálů
- A. IX. Informační systém

B. ÚKOLY VÝZKUMU A VÝVOJE47

- B. I. Identifikace, dokumentace a prezentace projevů lidové kultury
- B. II. Proměny folkloru a folklorního hnutí

C. PŘÍLOHY65

- Přehled poradních orgánů
- Nabídka publikací, časopisů, videokazet, DVD

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZPRACOVATELI

1. ZPRACOVATEL

Zpracovatel	Národní ústav lidové kultury
Adresa sídla	Zámek č. 672, 696 62 Strážnice
IČ	00094927
Telefon	+ 420 518 306 611
Fax	+ 420 518 306 615
Elektronická pošta	info@nulk.cz
Internetové stránky	www.nulk.cz , www.lidovaremesla.cz , www.cioff.cz , www.lidovakultura.cz

2. ZŘIZOVATEL, ZPŮSOB ZŘÍZENÍ

Zřizovatel: Ministerstvo kultury, Maltézské nám. 471/1, 118 11 Praha 1 (dále jen MK).

Způsob zřízení NÚLK: Opatření Ministerstva kultury České republiky č. j. 7 253/94 ze dne 30. 5. 1994, ve znění č. j. 9 736/98, č. j. 983/2000, č. j. 10 942/2001, č. j. 18 823/2003 - Zřizovací listina - podle § 31 zákona č. 576/1990 Sb. o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice.

3. POSTAVENÍ, ÚČEL ZŘÍZENÍ A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA NÁRODNÍHO ÚSTAVU LIDOVÉ KULTURY (dále jen NÚLK) k 31. 12. 2007

Právní postavení a účel zřízení NÚLK

NÚLK je příspěvkovou organizací Ministerstva kultury (dále jen MK) s právní subjektivitou a vykonává svou činnost v rozsahu vymezeném Zřizovací listinou na celém území České republiky, neprovozuje podnikatelskou činnost a není plátcem DPH.

Národní ústav lidové kultury je zřízen za účelem:

- shromažďování, uchovávání a odborného zpracování dokladů o tradiční lidové kultuře a folkloru,
- provádění výzkumu nehmotného i hmotného kulturního dědictví v oboru tradiční lidová kultura a folklor,
- odborné správy, ošetřování, ochrany, bezpečného uchování a zveřejňování sbírek hmotných dokladů k dějinám vývoje kultury, zejména lidové kultury,
- organizování folklorních a vzdělávacích akcí, včetně pořádání Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice (dále jen MFF),
- aktivní účasti v mezinárodních aktivitách v oblasti lidové kultury a folkloru, především ve smyslu naplňování rezoluce 25. generální konference UNESCO z roku 1989 „Doporučení k ochraně tradiční a lidové kultury“ a ostatních dokumentů UNESCO,
- je sídlem České národní sekce CIOFF (Mezinárodní rada pořadatelů festivalů folkloru a lidového umění se statutem konzultanta UNESCO) a zabezpečuje činnost této sekce,
- poskytování poradenských a informačních služeb a zabezpečování odborných dokumentačních služeb pro všechny druhy folklorních aktivit v České republice,
- zveřejňování výsledků své činnosti v publikacích a časopisech, které sám vydává i jiných vydavatelů v České republice a v zahraničí,
- poskytování dalších kulturních, propagačních, rekreačních a obchodních služeb návštěvníkům a organizacím, které podporují poslání NÚLK a nemohou být předmětem soutěže,
- zajišťování souboru dalších služeb a podnikatelských činností jako svou vedlejší činnost, navazujících na základní poslání a provoz objektu, ve kterém sídlí, za úplaty, za předpokladu, že plní hlavní úkoly stanovené ministerstvem,
- NÚLK je pověřen funkcí národního odborného pracoviště, které vykonává informační, vzdělávací a metodologické služby pro dokumentaci tradiční lidové kultury a pro péči o ni, pro pořádání specializovaných školení pro dobrovolné i profesionální pracovníky v tomto oboru, zejména ve vztahu k pověřeným odborným pracovištím, která vykonávají obdobné služby v regionech.

Hlavní zásady řízení a organizace

Činnost NÚLK je organizována na principu nedílné pravomoci ředitele a delegované odborné i hospodářské samostatnosti vedoucích jednotlivých útvarů.

Vedení tvoří ředitel, jeho zástupkyně a vedoucí útvarů. V souladu se Zřizovací listinou a rozsahem zabezpečovaných činností byl s platností od 1. 1. 2007 vydán nový organizační řád, který upravuje organizační strukturu NÚLK, zásady řízení, hlavní pracovní náplň jednotlivých útvarů a jejich vzájemné vztahy. Jsou to: Útvar ředitele, Centrum hmotného kulturního dědictví, Centrum lidových tradic, Centrum vědeckých informací, Ekonomický útvar a Útvar správy areálu.

Personální obsazení útvarů v roce 2007

<u>Ředitel</u>	1,0	PhDr. Jan Krist
kurátor sbírkových a mobiliár. fondů, zást. řed.	1,0	PhDr. Vlasta Ondrušová
bezpečnostní referent	0,1	Bohuslav Hořák
kontrolor	0,25	Ing. Přemysl Erben (od 3.12.)

Útvar ředitele

pracovník tech.ekon. rozvoje, ved. útvaru	1,0	Marie Čadílková
technický pracovník	0,9	Bohuslav Hořák
vrátný	0,5	Jan Baňář
vrátný	0,5	Josef Brožovič
vrátný	0,5	Jan Vajčner
vrátný	0,5	Jaroslav Vajčner
vrátná	0,35	Ludmila Krausová
vrátná	0,35	Blažena Baňářová
vrátná	0,35	Anna Loutchanová
uklízečka	1,0	Irena Příkazká
uklízečka	1,0	Marie Zatloukalová

Centrum hmotného kulturního dědictví

kurátor sbír. a mobil. fondů, ved. útvaru	1,0	Mgr. Martin Šimša
kurátor sbír. a mobil. fondů	1,0	Mgr. Petra Hrbáčová
dokumentátor, průvodce	1,0	Anna Vajčnerová
dokumentátor, průvodce	1,0	Eva Rýpalová
konzervátor	1,0	Ing. Antonín Horehled
konzervátor	1,0	Pavel Žák
konzervátor	1,0	Kamil Petrů
průvodce:		
Kateřina Bačíková (1. 6. - 30. 9.)		
Martina Zezulová (1. 5. - 31. 5., 1. - 31. 10.)		

Centrum lidových tradic

kurátor sbírk. a mobil. fondů, ved. útvaru	1,0	Mgr. Jan Blahůšek
--	-----	-------------------

dokumentátor	1,0	Mgr. Magdalena Petříková
tajemník uměl. provozu, produkční, programový a kulturně výchovný pracovník, dokumentátor	1,0	Ludmila Horehledřová
dokumentátor, propagační pracovník	1,0	Zdeněk Bobčík
výzkumný a vývojový pracovník	1,0	Mgr. Jana Koštuříková
informační technik	1,0	Jiří Wasserbauer (od 30. 9.) Vítězslav Jaroš (od 1. 10.)
dokumentátor	1,0	Dominika Kalichová
výzkumný a vývojový pracovník	1,0	Mgr. Jana Samešová
dokumentátor, PR	1,0	Ing. Dagmar Raušová (od 6.6.)
<u>Centrum vědeckých informací</u>		
kurátor sbírk. a mobil. fondů, ved. útvaru	1,0	Mgr. Michal Škopík
výzkumný a vývojový pracovník	1,0	Jiří Höhn (úvaz. 0,5 od 3. 9.)
dokumentátor, knihovník	1,0	Věra Chalupová (MD), zástup Ivona Marková
dokumentátor	1,0	Anna Grombářová (úvaz. 0,7)
dokumentátor, správce operačních inf. a komunikačních technologií	1,0	David Rájecký
<u>Ekonomický útvar</u>		
pracovník tech.ekon. rozvoje, ved. útvaru	1,0	Eva Koudelová
účetní	1,0	Bc. Alena Zedulová
mzdová účetní	1,0	Marie Špirudová
účetní	1,0	Jana Štípská
pokladní	0,35	Ludmila Krausová
pokladní	0,35	Blažena Baňáková
pokladní	0,35	Anna Loutchanová
<u>Útvar správy areálu</u>		
investiční a technický pracovník, ved. útvaru	1,0	Marie Hudečková
technický pracovník	1,0	Stanislav Lovecký
zedník, údržbář	1,0	Luděk Baňá
zahradník, údržbář	1,0	Petr Stanislav
zahradník, údržbář	1,0	Pavel Tomšej
zahradník, údržbář	1,0	Anna Janasová
zahradník, údržbář	1,0	Marie Blatová
tesař, údržbář	1,0	Radek Andryšek
traktorista, údržbář	1,0	Viktor Grabec
traktorista, údržbář	1,0	František Čech
provozní elektrikář, údržbář	1,0	Pavol Pecha
provozní elektrikář, údržbář	1,0	Josef Matyáš
instalatér, údržbář	1,0	Jiří Můčka

Nad limit pracovníků NÚLK:

Výzkum a vývoj

Výzkumný a vývojový pracovník	1,0	PhDr. Josef Jančář, CSc.
Dokumentátor	1,0	Marie Káčerová
Dokumentátor	1,0	*

* Mgr. J. M. Krist (úvaz. 0,5 do 11. 1.), Milan Zelinka (úvaz. 0,5), Mgr. Jarmila Vrtalová (úvazek 1,0 od 9. 7.)

Celkem :

plán	48 pracovníků
skutečnost	50,1 pracovníků
fyzický stav k 31. 12. 2007	byl 56 pracovníků

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE

Členění zaměstnanců NÚLK podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2007

Věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 – 30	4	4	8	14
31 – 40	6	5	11	20
41 – 50	4	9	13	23
51 – 60	8	8	16	29
61 let a více	7	1	8	14
Celkem	29	27	56	100,0
%			100,0	

Členění zaměstnanců NÚLK podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2007

dosažené vzdělání	muži	Ženy	celkem	%
Základní	0	0	0	0
Střední vzdělání	0	0	0	0
Vyučen bez maturity	11	3	14	25
Vyučen s maturitou	2	1	3	5
Střední s maturitou	9	15	24	43
Vyšší odborné	0	0	0	0
Vysokoškolské	7	8	15	27
Celkem	29	27	56	100,0

Celkový údaj o průměrných platech NÚLK k 31. 12. 2007

	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	17.153,- Kč

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců NÚLK v roce 2007

	počet
nástupy	11
odchody	8

Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců NÚLK – stav k 31. 12. 2007

doba trvání	počet	%
do 5 let	20	36
do 10 let	11	20
do 15 let	9	16
do 20 let	3	5
nad 20 let	13	23
celkem	56	100,0

Jazykové znalosti zaměstnanců – v NÚLK nejsou stanoveny kvalifikační požadavky standardizovaných jazykových zkoušek.

4. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O FINANČNÍM HOSPODAŘENÍ

V roce 2007 v NÚLK byly provedeny následující kontroly:

- Okresní správou sociálního zabezpečení v Hodoníně došlo ke kontrole pojistného, nemocenského pojištění za období 1/2006 – 10/2007 a plnění úkolů v důchodovém pojištění za období roku 1/2006 - 10/2007. Na tomto úseku nebyly zjištěny žádné závady.

- Z podnětu Úřadu pro ochranu osobních údajů byla v NÚLK dne 25. 9. 2007 zahájena kontrola dodržování povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších

předpisů při zpracování osobních údajů o zájmových osobách, zejména sběru dat o lidové religiozitě. Kontrola nebyla k 31. 12. 2007 ukončena.

- Ke konci roku došlo ke změně obsazení funkce interního auditu. Interní audit byl zaměřen na řídicí kontrolu – všichni vedoucí pracovníci jsou odpovědní v rámci svých povinností za kontrolu dle organizačního řádu. Předběžná kontrola byla prováděna v rámci operace příkazcem operace a hlavní účetní. Předběžná a následná kontrola byla v rámci organizačního řádu zajišťována vedoucími pracovníky a ověřením operace. Interní audit přezkoumával ve své působnosti po dohodě s ředitelem výše uvedené body a jeho činnost vyplývala z předpisů pro interní audit.

V průběhu roku 2007 bylo provedeno celkem 14 úprav schváleného rozpočtu, kterými byl navýšen příspěvek na provoz i na investice.

Neinvestiční prostředky:

Schválený rozpočet na rok 2007

25,506.000 Kč

1. úprava: Program ISPROFIN 234 112 Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení na akci 234112-0147 – SZ Strážnice – část Purkrábka

2,612.000 Kč

2. úprava: Program institucionálního výzkumu a vývoje na výzkumný záměr „Proměny tradiční lidové kultury a její vazby na hmotné a nehmotné kulturní dědictví lidstva“

5,002.000 Kč

3. úprava: navýšení přepočteného počtu zaměstnanců a osobních nákladů

685.000 Kč

5. úprava: Program Kulturní aktivity:

- 62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2007

náklady na účinkující

1,000.000 Kč

- Setkání držitelů titulu „Nositel tradice“

133.000 Kč

7. úprava: Program Kulturní aktivity - Dětská Strážnice 2007

60.000 Kč

8. úprava: Program Kulturní aktivity – vydání publikace

„Nositelé tradice lidových řemesel I.“

500.000 Kč

9. úprava: úhrada nákladů na provoz části zámku „Purkrábka“

1,580.000 Kč

10. úprava: zajištění semináře pro pracovníky regionálních pracovišť, pověřených péčí o tradiční lidovou kulturu v krajích

28.000 Kč

11. úprava: Navýšení osobních nákladů

480.000 Kč

12. úprava: Program Kulturní aktivity – dotisk publikace „Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy“ - katalogu MVJVM

210.000 Kč

13. a 14. úprava: úprava rozpočtovaných položek bez navýšení

Neinvestiční příspěvek na činnost NÚLK po úpravách schváleného

rozpočtu činil celkem

37,796.000 Kč

- Mimo rozpočtové úpravy v roce 2007 obdržel NÚLK z rezervního fondu MK neinvestiční prostředky ve výši 2,948.934 Kč, určené na akci 234112-0147 pro SZ Strážnice – část Purkrábka z Programu ISPROFIN 234112 – Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení.

- Kromě příspěvku od zřizovatele hospodařil NÚLK s finančními prostředky od Státního fondu životního prostředí na akci „Obnova zámeckého parku ve Strážnici“. V roce 2007 se jednalo o částku 538.620 Kč. Akce byla k 31. 12. 2007 dokončena, včetně závěrečného vyhodnocení. Finanční vypořádání bude provedeno SFŽP v r. 2008 .

- Město Strážnice poskytlo v souladu s uzavřenou smlouvou o spolupráci příspěvek ve výši 100.000 Kč na 62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2007.

Investiční prostředky:

1. úprava: Program ISPROFIN 234 112 Podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení na akci 234112-0147 – SZ Strážnice – část Purkrábka 2,327.000 Kč, vícenáklady akce hradil NÚLK z fondu reprodukce majetku ve výši 390.214,70 Kč.

2. úprava: Projekt VaV: Program institucionálního výzkumu a vývoje na výzkumný záměr „Proměny tradiční lidové kultury a její vazby na hmotné a nehmotné kulturní dědictví lidstva“ investice ve výši 530.000 Kč.

Z prostředků bylo pořízeno: rozšíření diskového pole 384.686 Kč a fotoskenovací zařízení 183.781 Kč. Rozdíl v nákladech ve výši 38.467 Kč byl hrazen z fondu reprodukce majetku.

4. úpravou schváleného rozpisu rozpočtu na rok 2007 byly poskytnuty investiční prostředky v rámci programu ISPROFIN 234115 – Podpora realizace úspěšných

energetických opatření na akci 234115-0028 – Rekonstrukce kotelny a otopné soustavy v NÚLK 600.000 Kč, rozdíl v nákladech ve výši 23.802 Kč byl hrazen z fondu reprodukce majetku.

6. úpravou schváleného rozpočtu na rok 2007 byly poskytnuty investiční prostředky v rámci programu ISPROFIN 434313 – Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví – preventivní ochrana před nepříznivými vlivy 308.000 Kč. Z prostředků byly pořízeny pojízdné regály do depozitářů NÚLK.

Přídělené investiční prostředky v roce 2007 činily celkem 3,765.000 Kč.

Mimo rozpočtové úpravy v roce 2007 obdržel NÚLK investiční prostředky z rezervního fondu MK v rámci programu ISPROFIN 234112 – podpora reprodukce majetku státních kulturních zařízení, určené na akci 234112-0147 pro SZ Strážnice – část Purkrábka ve výši 3,475.961 Kč

Všechny účelově poskytnuté příspěvky byly využity na dané úkoly v plné výši.

Výsledek hospodaření

- Ke dni 31. 12. 2007 dosáhl NÚLK kladného výsledku hospodaření ve výši 10.760,78 Kč. Výsledku bylo dosaženo zejména z důvodu finančních účelových podpor MK z programu „Kulturní aktivity“ na úkoly hlavní činnosti. V závěru roku byla vydána publikace Nositelé tradice lidových řemesel I. a publikace Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy – dotisk katalogu MVJVM.

- Příjmů získaných z hlavní činnosti v celkové výši 3,669.694,77 Kč bylo dosaženo zejména tržbami ze vstupného. Velký podíl na tržbách měl úspěšný 62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2007.

- V roce 2007 NÚLK fondů, jako doplňkového zdroje rozpočtu nepoužil.

- Fond reprodukce majetku byl použit na pořízení majetku v celkové hodnotě 1,624.899 Kč:

- rozšíření počítačové sítě	455.540,70 Kč
- doplatek na regálový systém	250.776,40 Kč
- doplatek na sken. zařízení a inf. systém VaV	38.467,10 Kč
- vícenáklady Purkrábka	390.214,70 Kč
- stodola z Hrušek v MVJVM – dokončení	18.575,00 Kč
- rekonstrukce elektrické sítě – konzervační dílna	101.215,50 Kč
- rekonstrukce elektrické sítě – serverovna zámku	49.194,50 Kč
- doplatek na rekonstrukci kotelny	23.802,00 Kč
- kopírka – E studio 281	117.096,00 Kč

- kombinovaný stroj pila a frézka 180.017,10 Kč

- Z rezervního fondu byla použita částka ve výši 3.000 Kč na úhradu předepsaného odvodu do státního rozpočtu, na základě Rozhodnutí Ministerstva financí č.j. 43/14061/2007-434.

- V roce 2007 nebyly poskytnuty NÚLK žádné finanční prostředky z Evropské unie.

- Stanovený limit mzdových prostředků po úpravách rozpisu rozpočtu na rok 2007 byl dodržen:

Mzdové náklady celkem: 12,488.921 Kč

z toho:

 prostředky na platy 11,315.974 Kč

 OON 1,172.947 Kč

Počet pracovníků celkem 50,1

II. ČINNOST NÁRODNÍHO ÚSTAVU LIDOVÉ KULTURY V ROCE 2007

A. HLAVNÍ ČINNOST NÚLK

- A. I. Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR
- A. II. Mistrovská díla ústního a nemateriálního dědictví lidstva
- A. III. Nositelé tradice lidového řemesla
- A. IV. Archivní a dokumentační fondy, knihovna
- A. V. Vzdělávací a vydavatelská činnost
- A. VI. Spolupráce se zahraničními a domácími institucemi
- A. VII. Pořadatelská činnost
- A. VIII. Péče o sbírky a výstavní činnost
- A. IX. Péče o památky a údržba areálů
- A. X. Informační systém

A. I. KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O TRADIČNÍ LIDOVOU KULTURU V ČESKÉ REPUBLICE

NÚLK zřizovaný MK jako centrální a metodologické pracoviště pro tradiční lidovou kulturu spolupracoval i v roce 2007 se svým řídicím odborem na řadě úkolů vyplývajících z Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice (dále jen Koncepce), kterou přijala vláda ČR svým usnesením č. 571 ze dne 11. 6. 2003.

Identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury v České republice

Projekt Identifikace a dokumentace tradiční lidové kultury pokračoval v roce 2007 dokončením dotazníků pro okruhy Lidová religiozita a Sídlo, dům a bydlení pro etnologicko – sociologický výzkum zaměřený na lokální autority. Během měsíce března byla připravena konečná verze dotazníku pro tisk (7000 ks), byly distribuovány jednotlivým krajským pověřeným pracovištím. V prvním čtvrtletí byla rovněž finalizována výsledná analýza dotazníkového šetření z minulého roku, rozpracovaná dle jednotlivých krajů a připravena pro předání všem pověřeným pracovištím. To se uskutečnilo dne 30. 5. 2007 na společném jednání zástupců MK, NÚLK a regionálních pověřených pracovišť pro péči o tradiční lidovou kulturu v Praze. V měsíci červnu (v návaznosti na výsledek výše

zmíněného jednání v Praze) byl vytvořen manuál pro zpřístupnění elektronické verze dotazníku na www.lidovakultura.cz tak, aby byl dotazníkový formulář lépe dostupný uživatelům. V období od 1. 10. 2007 do 12. 10. 2007 byly zaslány a vyplněné dotazníky shromažďovány na pracovišti Centra lidových tradic NÚLK a 15. 10. 2007 hromadně převezeny ke zpracování do firmy Focus v Brně. V pravidelných týdenních intervalech přibližně od poloviny měsíce srpna byli zástupci jednotlivých pracovišť informováni formou aktualizovaných seznamů o stavu a počtu elektronicky zasláných dotazníků do firmy Focus i prostřednictvím pošty do NÚLK.

Ve dnech 10. 10. 2007 – 11. 10. 2007 se uskutečnila druhá pracovní schůzka zástupců MK, NÚLK a regionálních pověřených pracovišť pro péči o tradiční lidovou kulturu v Českých Budějovicích. Hlavním bodem jednání byla společná diskuse nad konkrétními otázkami připravovaného dotazníku pro rok 2008 k tématu „obyčejová tradice“, jehož první verzi připravila pracovní skupina ve složení: Mgr. Jan Blahůšek, PhDr. Alexandra Navrátilová, CSc., Mgr. Martin Šimša, PhDr. Eva Večerková, CSc. Na základě připomínkového řízení bylo provedeno vyhodnocení a konkrétní připomínky byly zapracovány do druhé verze dotazníku, která byla písemně rozeslána všem zainteresovaným pracovníkům regionálních pracovišť s výzvou o potvrzení správnosti finální podoby.

V závěru roku byl ve spolupráci s firmou Focus připraven dotazníkový výzkum shrnující témata folkloru a lidová religiozita do dotazníku zaměřeného na běžnou populaci ČR. Výsledky budou do jisté míry srovnatelné s daty zjištěnými u lokálních autorit, v některých ohledech však přinesou výsledky nové, shrnující pohled vzorku běžné populace obyvatelstva ČR zjištěný na základě dotazníku.

Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví v ČR, Seznam nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky

NÚLK dlouhodobě spolupracoval se svým řídicím odborem MK na přípravě podkladů pro zpřístupnění ČR k Úmluvě o zachování nemateriálního kulturního dědictví v ČR. Vláda ČR Úmluvu přijala, následovat bude projednávání v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. V souvislosti s tím bylo znovu otevřeno téma přípravy Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury ČR. Pro jednání s krajskými pracovišti byl zpracován jako vzor návrh na zapsání Slováckého verbuňku. Dne 15. listopadu 2007 se na MK konala k tomuto tématu porada.

Informační portál www.lidovakultura.cz

Na www.lidovakultura.cz vznikl od ledna v rubrice NEJBLIŽŠÍ UDÁLOSTI přehled aktuálních akcí zaměřených na tradiční lidovou kulturu, které jsou zapisovány nezávisle na spolupracujících příspěvatelích, což umožnil nově vytvoření redakční systém. V roce 2007 bylo zveřejněno 869 událostí a v rubrice ČLÁNKY celkem 41 příspěvků.

Průběžně je aktualizována databáze institucí a organizací zabývajících se tradiční lidovou kulturou. Podle ní se také vytváří jejich přehled i s krátkými anotacemi na portálu stran www.lidovakultura.cz. Prozatím je tímto způsobem zveřejněno 64 institucí spravujících etnografickou sbírku. Na webový portál bylo v r. 2007 zasláno celkem 237 příspěvků.

V elektronické databázi byly průběžně evidovány folklorní festivaly a slavnosti a aktualizovány dříve zapsané. V rubrice FESTIVALY je na internetových stránkách v současné době prezentováno celkem 104 festivalů a slavností. Pozornost se v tomto hodnotícím období zaměřila především na získávání a doplňování fotodokumentace k jednotlivým festivalům a slavnostem.

A. II. MISTROVSKÁ DÍLA ÚSTNÍHO A NEMATERIÁLNÍHO DĚDICTVÍ LIDSTVA

Realizace akčního plánu „Slovácký verbuňk – živá tradice“ v roce 2007

Popularizační a propagační aktivity

Pokračovala distribuce publikace Slovácký verbuňk Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva (členům Sboru lektorů, zástupcům obcí mikroregionů, UNESCO Paříž). Velká pozornost byla věnována propagaci, byl distribuován informační leták folklorním souborům a členům Sboru lektorů s žádostí o rozšíření propagace, propagační materiál byl součástí všech prezentací činnosti NÚLK. Do odborného časopisu pro zahraniční management v cestovním ruchu Czech Travelogue byl zaslán článek o verbuňku s doprovodnými fotografiemi.

Průběžně byla aktualizována webová prezentace slováckého verbuňku na www.nulk.cz, bylo zveřejněno kalendárium verbířských akcí na rok 2007 včetně termínů regionálních kol verbířské soutěže, přehled členů porot na MFF Strážnice, propozice Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku a po MFF byl doplněn přehled vítězů této soutěže. Během MFF 2007 byl aktuálně zveřejňován seznam tanečníků verbuňku přihlášených do soutěže, přehled finalistů postupujících z regionálních kol, výsledky výběrového kola i finále včetně vítěze ankety diváka.

V průběhu roku 2007 byly v garanci nebo ve spolupráci s NÚLK realizovány následující pořady, v nichž byl verbuňk zastoupen:

- MFF Strážnice 2007: 22. 6. 2007 Fujara a verbuňk, 23. 6. 2007 Výběrové kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku, 23. 6. 2007 Finále Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku, 24. 6. 2007 Okouzlen(i) písní.
- Uherské Hradiště - 16. 6. 2007, Národní přehlídka dětských verbířů.
- Uherský Brod - 5. 10. 2007, Verbíři na púti – setkání nejlepších verbířů Slovácka.

Popularizační a propagační aktivity slováckého verbuňku ve veřejnoprávních médiích: Český rozhlas Vltava, Český rozhlas Brno v pořadu *Randevvous*, během verbířské soutěže přímý vstup do vysílání ČT 24, reportáže z MFF 2007 v RTA a v televizi Slovácko, před MFF 2007 byly vysílány spoty o MFF na ČT, v Rádiu Dyje, Jih, Proglas, ČRo, v týdnu před MFF upoutávky na festival v televizi Noe.

Koordinační a vzdělávací aktivity

Dne 18. 3. 2007 se v NÚLK konal seminář k Soutěži o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku. Účastníci semináře si prohlédli videozáznam finále Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku 2006 s komentářem a odpověďmi na dotazy, byli informováni o Soutěži 2007 a o činnosti Sboru lektorů a znalců slováckého verbuňku.

V roce 2007 se konaly dvě schůze Sboru lektorů a znalců slováckého verbuňku. Na jednání dne 18. 3. 2007 byli členové Sboru seznámeni s přípravou Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na MFF 2007 a vyzváni k podání návrhů na akce, jež považují za významné pro dokumentaci verbuňku a návrhy na kontaktování s představiteli zastupitelstev ve svých mikroregionech. Novým místopředsedou byl za Mgr. J. M. Krista zvolen J. Bazala. Jedním z probíraných témat na zasedání Sboru lektorů a znalců byla soutěžní přehlídka dětských verbířů Slovácka. Bylo doporučeno, aby se národní přehlídkou stala soutěž v rámci Mezinárodního dětského folklorního festivalu Kunovské léto. Lektorů a znalců se dohodli, že v roce 2007 proběhnou místní postupové soutěže dětských verbířů v jednotlivých podregionech Slovácka a v Kunovicích se setkají nejlepší verbíři v národním finále. Byly zahájeny práce na zpracování statutu dětské verbířské soutěže. Sbor lektorů a znalců byl v roce 2007 rozšířen o nové zástupce pro slovácké soubory působící mimo region Slovácka, pro dětskou verbířskou soutěž, pro oblast Hornácka, Veselska, pro jižní a severní hanácké Slovácko.

Na jednání dne 15. 10. 2007 byli členové Sboru seznámeni se změnami ve složení Sboru lektorů a znalců, s novým rozdělením činností ve Sboru,

s videodokumentací verbířských akcí v roce 2007 zajištěnou NÚLK. Lektorům byla dána k dispozici vyhodnocená Anketa verbíři 2007. Členům Sboru byl předán informační dokument Mistrovská díla ústního a nemateriálního dědictví lidstva, spolupráce s UNESCO, který mohou využívat v rámci svých aktivit při různých jednáních. Byl projednán program a harmonogram setkání s představiteli městských a obecních úřadů Slovácka, akce v roce 2008 a ustaven realizační tým Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku pro rok 2008.

Dne 17. 10. 2007 se uskutečnilo setkání starostů mikroregionů Hornácko a Strážnicko se zástupci NÚLK a Sboru lektorů a znalců slováckého verbuňku v NÚLK ve Strážnici. Přítomní byli seznámeni s činností NÚLK a především s projektem UNESCO - Mistrovská díla, seznamem reprezentativních děl nemateriálního dědictví lidstva, prohlášením slováckého verbuňku za Mistrovské dílo. Prohlédli si audiovizuální dokument Slovácký verbuňk a byli seznámeni s akčním plánem projektu „Slovácký verbuňk – živá tradice“, obsahujícím řadu opatření a povinností, k jejichž plnění se náš stát zavázal a jehož součástí je i spolupráce s městskými a obecními úřady. Prostřednictvím NÚLK mají možnost požádat členy Sboru o pomoc jak po stránce odborné, tak organizační.

Dne 17. 11. 2007 se ve Starém Městě uskutečnilo setkání porot a realizačního týmu Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku pro rok 2008. Další setkání se zástupci místní správy a samosprávy se uskutečnilo 28. 11. 2007 v Uherském Ostrohu se starosty Mikroregionu Ostrožsko, východní Slovácko a se zástupci města Uherský Brod.

Vytváření pramenného fondu ke slováckému verbuňku

Všechny propagační materiály a fotodokumentace týkající se regionálních kol Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku, regionálních kol a národní přehlídky dětské verbířské soutěže byly zpracovány a archivovány. Byl dokončen soupis fotografií podle přírůstkové knihy fotografií (s negativy) z archivu NÚLK, který obsahuje celkem 1336 položek týkající se verbuňku.

Průběžně je doplňován videofond slováckého verbuňku, v současné době obsahuje 279 položek.

Přehled videodokumentace verbířských akcí v roce 2007 zajištěných NÚLK:

- Regionální kola Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku v roce 2007: Hornácko, Strážnicko, Veselsko (5. 5. Lipov), Kyjovsko (6. 5. Vacenovice), Uherskohradištsko (19. 5. Staré Město), Uherskobrodsko (25. 5. Vlčnov), Podluží (2. 6. Tvrdonice), hanácké Slovácko (16. 6. Krumvíř).

- V rámci MFF Strážnice 2007: Výběrové kolo a finále Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku (23. 6.), pořad Fujara a verbuňk (22. 6.), pořad Okouzlen(i) písní (24. 6.).
- Pořad Verbíři na púti – 5. 10. 2007 v Uherském Brodě.
- Hody v Dolních Bojanovicích 30. 9. – 2. 10. 2007.

Kalendárium nejvýznamnějších akcí tanečníků slováckého verbuňku za rok 2007:

- 5. 5. Lipov, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na Hornácku, Strážnicku a Veselsku,
- 6. 5. Vacenovice, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na Kyjovsku,
- 19. 5. Staré Město, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na Uherskohradištsku,
- 19. 5. Archlebov, Regionální kolo soutěže malých verbířů na hanáckém Slovácku,
- 25. 5. Vlčnov, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na Uherskobrodsku,
- 2. 6. Tvrdonice, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na Podluží. Je součástí soutěže O stárkovské právo na národopisných slavnostech Podluží v písní a tanci,
- 16. 6. Uherské Hradiště, Národní přehlídka dětských verbířů v rámci folklorního festivalu Kunovské léto,
- 16. 6. Krumvíř, Regionální kolo Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na hanáckém Slovácku. Je součástí folklorních slavností hanáckého Slovácka Kraj beze stínu,
- 22. 6. Strážnice, Fujara a verbuňk – pořad MFF Strážnice,
- 23. 6. Strážnice, Soutěž o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku,
- 24. 6. Strážnice, Okouzlen(i) písní – pořad MFF Strážnice,
- 31. 8. Kunovice, Přehlídka verbuňků z Dolňácka a Hornácka (v rámci Školy lidových tanců),
- 5. 10. Uherský Brod, Verbíři na púti - přehlídka nejlepších verbířů Slovácka.

Nominace dalších kulturních statků pro zápis do Seznamu světového nehmotného kulturního dědictví

V úvodu roku 2007 obdržel NÚLK první návrh nominačního textu masopustních obchůzek a masek na Hlinecku. Zpracované připomínky byly zaslány autorům návrhu. V souvislosti s připravovanou ratifikací Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví v ČR se čeká na pokyny pro jednání oponentské skupiny návrhu nominace.

V úzké vazbě na výzkumný záměr NÚLK byl získáván další dokumentační materiál týkající se Jízdy králů na Slovácku (Vlčnov: Krojový ples s představením krále - 27. 1. 2007, Velikonoce, plení kančúchu - 7. 4., obchůzka po vesnici - 9. 4. a Stavění máje - 30. 4.; Skoronice - 26. 7. 2007 provedena dokumentace přípravy papírových ozdob na koně a vůz a 12. 8. 2007 Jízda králů na 17. ročníku Slováckého roku v Kyjově).

A. III. NOSITEL TRADICE LIDOVÉHO ŘEMESLA

Od roku 2001 uděluje ministr kultury České republiky každoročně vynikajícím lidovým výrobcům titul Nositel tradice lidového řemesla jako zvláštní formu veřejného ocenění jejich práce. Udělování titulu je od roku 2003 upraveno nařízením vlády č. 5/2003 Sb. o oceněních v oblasti kultury. Udělování titulu je českou verzí projektu UNESCO Žijící lidské poklady. Tento projekt, navazující na dokument UNESCO z roku 1989 Doporučení k ochraně tradiční a lidové kultury, se stal východiskem Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice, schválené usnesením vlády č. 571/2003. Přípravou pro posouzení nominací na tento titul je pověřen NÚLK, který soustřeďuje a zpracovává dokumentaci k jednotlivým návrhům a podle vytvořené metodiky předává k projednání nominační komisi, jmenované ministrem kultury. Od roku 2001 udělil ministr kultury 27 titulů Nositel tradice lidových řemesel, v roce 2007 k nim přibylo pět následujících řemeslníků:

Rozálie Blažková, Osvětimany – pletení z kukuřičného šustí,
Hana Buchtelová, Malá Vrbka – ruční tkaní na stavu,
Iveta Dandová, Mnichovo Hradiště – pletení z orobince,
Blanka Mikolajková, Rožnov pod Radhoštěm – pletení na rámu, krosenka,
František Tureček, Kostice – výroba lidové obuvi.

NÚLK ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Slováckým muzeem v Uherském Hradišti připravil výstavu oceněných řemeslníků i všech nositelů titulu z dosavadních sedmi ročníků. Vernisáž výstavy a slavnostní předávání titulu Nositel tradice lidových řemesel proběhlo při příležitosti zahájení Národních dnů evropského dědictví v Uherském Hradišti ve dnech 7. – 8. 9. 2007.

Ve dnech 24. – 25. 5. 2007 se za finanční podpory a pod patronací NÚLK a Souboru lidových staveb Hlinsko uskutečnilo setkání řemeslníků – nositelů titulu na Veselém kopci a v Hlinsku. Námětem setkání byla prezentace práce

jednotlivých pracovišť podílejících se na péči o současné řemeslo. Referáty přednesli Mgr. Daniel Drápala, Ph.D. (VMP), Mgr. Martin Šimša (NÚLK), PhDr. Ilona Vojancová (SLS Vysočina) a další. Součástí setkání byla prezentace práce jednotlivých pracovišť podílejících se na péči o současné řemeslo. Představena byla jak výzkumná činnost jednotlivých institucí, tak samotní řemeslníci a jejich výrobky. Držitelům titulu byly představeny návrhy obalových materiálů pro jejich výrobky a společný pracovní oděv.

Pracovní oděv – na základě grafického návrhu Mgr. art. Dity Adamové byl vytvořen model mužského pracovního oděvu – košile, kabát, zástěra. Současné byly pro všechny nositele titulu vyrobeny modré zástěry s potiskem loga ochranné známky titulu Nositel tradice lidových řemesel. Balící materiál – grafické zpracování jednotného obalového materiálu pro výrobky nositelů titulu bylo zadáno Mgr. Kateřině Wewiorové. Podle jednotlivých materiálových skupin – keramika, kov, kůže, dřevo atd. vytvořila grafické charakteristiky, které rozpracovala do několika druhů obalů – taška malá, velká, balící papír a krabička atd. Navíc pro všechny skupiny vytvořila jeden společný univerzální grafický modul obalových materiálů.

V rámci úkolu byla připravena a za finanční podpory MK vydána publikace Nositel tradice lidových řemesel I. Publikace seznamuje čtenáře s dosavadními 32 oceněnými výrobci z let 2001 – 2007. Součástí je bohatá fotodokumentace výrobních technologií a výrobků držitelů titulu.

A. IV. ARCHIVNÍ A DOKUMENTAČNÍ FONDY, KNIHOVNA

Na podzim roku 2007 byly aktualizovány údaje o archivních a dokumentačních fondech NÚLK v celostátní evidenci národního archivního dědictví. Obdobně byly průběžně aktualizovány údaje o stavu knihovny ve výkazech Ministerstva kultury ČR a Národní knihovny v Praze. V rámci probíhajícího akreditačního řízení archivu NÚLK pracovníci archivní správy MV ČR ověřili stav archivu a určili nápravná opatření, která budou dokončena v roce 2008 ve vazbě na zprovoznění rekonstruované části zámku. V průběhu roku byl zajišťován provoz knihovny, archivu a dokumentačních fondů pro odborné pracovníky NÚLK a pro zájemce z řad odborné i laické veřejnosti. Průběžně byly zařazovány běžné přírůstky do knihovny, archivu i dokumentačních fondů. Větší a ucelené přírůstky (archivní fondy či sbírky) jsou zpracovány formou soupisů a jsou postupně integrovány do stávající evidence. V rámci postupného zpracování osobního fondu Z. Jelínkové byl digitalizován výběr listinného materiálu z regionu Horácka (celkem 1557 jednotlivých stran, 586 MB dat),

soubor filmů 16 mm (celkem 8 položek skládajících se z jednotlivých cívek i nespojených ústřížků filmu) a 3 historické gramofonové desky (tzv. „fólie“). V současné době představuje rozsah všech archivních fondů a sbírek 152 bm, samotný listinný archiv (archiválie) 60 bm.

V roce 2007 bylo v knihovně zpracováno 750 nových přírůstků (čísla 16680 až 17430), průběžně byla evidována nová periodika v rámci již přidělených přírůstkových čísel. K 31. 12. 2007 evidovala naše knihovna celkem 15 139 položek. Při retrospektivní katalogizaci bylo v knihovním informačním systému zdokumentováno 683 exemplářů. V průběhu roku 2007 proběhl zásadní upgrade knihovního informačního systému, v jehož rámci byl zpřístupněn v online podobě katalog knihovny uživatelům intranetu NÚLK.

Ke stejnému datu je evidováno celkem 95 139 negativů ve fotografickém fondu a 17779 položek v archivní sbírce fotografií, plakátů a obrazových propagačních materiálů, což představuje asi 19 bm. V roce 2007 bylo ve fondu výstřížků doplněno 865 přírůstků, ve fondu obrazových materiálů celkem 88 položek, ve fondu negativů 41 položek a ve fondu digitálních fotografií 974 přírůstků.

K 31. 12. 2007 eviduje NÚLK v tzv. audiovizuálním archivu celkem 3502 evidovaných položek o celkovém rozsahu 74 bm. V roce 2007 bylo doplněno celkem 211 nových přírůstků. V rámci spolupráce s Českým rozhlasem bylo rozpracováno s ohledem na pracovní a technické možnosti dalších 75 páسů a byla zkompletována původní dokumentace nejcennější části fonotéky Českého rozhlasu v Plzni.

A. V. VZDĚLÁVACÍ A VYDAVATELSKÁ ČINNOST

Škola folklorních tradic

Dne 14. 9. 2007 byl v Praze zahájen pro 41 přihlášených frekventantů nový ročník vzdělávacího projektu „Lektor a interpret tanečních a hudebních lidových tradic“ (akreditovaný MŠMT ze dne 23. 2. 2006 pod čj. 5916/06-20/211, podle vyhlášky MŠMT č. 524/2004 Sb. O akreditaci zařízení k provádění rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání). Dvouletý kurz je organizován ve spolupráci NÚLK, NIPOS a Folklorního sdružení ČR a je významnou aktivitou vedoucí k uchování tradic lidové kultury. Třídní profesorkou byla jmenována PhDr. Alena Schauerová, která zpracovala celkový učební plán, rozvrh i zadání zkoušek. Organizaci tohoto běhu vzdělávacího projektu zajišťuje NIPOS ve spolupráci s ostatními institucemi.

Národopisná revue

V roce 2007 byla vydána čtyři tematicky zaměřená čísla odborného periodika Národopisná revue: *Dramatický projev v lidové tradici, Rukodělná výroba v současnosti, Osobnost profesora Richarda Jeřábka a Funkce a proces komunikace*. Od čísla 4/2007 je Národopisná revue recenzovaným časopisem.

Národopisná revue 1/2007 přinesla příspěvek Jaroslava Blechy představujícího loutkové divadlo jako součást lidové divadelní kultury („Theatrum cum pimperlis“ a odkaz marionetářského rodu Kopeckých ve sbírce Moravského zemského muzea); typologii postav v loutkovém divadle rozebírá Juraj Hamar (K personální identite postav a hlasovému prejavu v ľudovom bábkovom divadle). Fenoménu ochotnického divadla v první polovině 20. století se věnuje Petra Richterová (Venkovské ochotnické divadlo v okolí Kardašovy Řečice a jeho místo v tradiční lidové kultuře). Na obnovené pašijové hry v Hořicích na Šumavě zaměřila svůj článek Marta Ulrychová (Pašijové hry v Hořicích – příklad obnovené tradice). Martin Šimša se ve svém materiálovém příspěvku zabývá svatodušní královskou jízdou, jejíž nepublikovaný popis byl uložen v pozůstalosti sběratele a badatele Františka Bartoše („Prachstarý obyčej o králích“ – Svatodušní objížďka v Mysločovicích a její kontext). Širší slovesné tradice se dotýká příspěvek Kataríny Popelkové a Juraje Zajonce o zpracování tzv. wollmanovského archivu – rozsáhlé sbírky textů, jež vznikala v letech 1928 - 1947 na základě terénních sběrů studentů filozofické fakulty v Bratislavě pod vedením prof. Franka Wollmana (Elektronický katalog wollmanovského archivu: aktuálny stav spracovania). Rubrika Fotografické zastavení představuje snímky z dožíněk z Petrova na Hodonínsku (Dožínky 1928 – Mezi lidovým obyčejem, divadelní scénou a politickou manifestací); Proměny tradice přináší příspěvek Evy Večerkové Hody v Černovicích u Kunštátu – slavnost, obyčej, divadlo, hra. Společenská kronika připomíná jubilea dvou českých etnomuzikologů – Jiřího Traxlera (*1946) a Lubomíra Tyllnera (*1946). Přináší rovněž vzpomínky na Jana Miroslava Krista (1932 – 2007), významnou osobnost v oblasti lidového tance a folklorního hnutí.

Národopisná revue 2/2007 již v úvodním článku Josefa Jančáře podává podrobný přehled a shrnuje vývoj zájmu o lidové řemeslo v celoevropském kontextu od 19. století po současnost (Vývoj péče o lidová řemesla). Olga Danglová přibližuje směřování slovenského ÚLUVu po roce 1989 (Medzi tradíciou a moderným dizajnom. Aktivity slovenského ÚLUV). Konkrétním druhům řemesel v oblasti střední Moravy v druhé polovině 20. století se věnuje Jarmila Pechová (K historii a současnosti řemesel a výrob na střední Moravě). Výroba dýmek, její historie a lokální tradice je tématem studie Lubomíra Kafky

(Tradice a současnost výroby dýmek v Proseči u Skutče). Problematiku ruční techniky zhotovování brousků prezentuje Václav Michalička (Sucháčkovi – čtyři generace ručních výrobců brousků na Valašsku). Rubriky Fotografická zastavení a Proměny tradice přináší příspěvky Košíkářská škola a dílna v Rožnově pod Radhoštěm (Daniel Drápala) a Větrný mlýn ve Starém Poddvorově – obnovená památka (Věra Kovářů). Společenská kronika připomíná jubilea etnoložky Zdeny Vachové (*1922) a hudebníka Vladimíra Baiera (*1932); přináší také nekrolog architekta a fotografa Jaroslava Vajdiše (1920 – 2006).

Národopisná revue 3/2007 byla věnována významné osobnosti české a evropské etnologie, univerzitnímu profesoru Richardu Jeřábkovi (1931 – 2006), dlouholetému členu redakční rady časopisu, od jehož náhlého úmrtí uplynul loni právě rok. K jeho vědeckému odkazu se hlásí řada kolegů a žáků, z nichž někteří přispěli do tohoto čísla svými studiemi a články, jež vycházejí z tematických oblastí badatelského zájmu profesora Jeřábka: od historiografie a teorie oboru, přes národopisnou rajonizaci, problematiku etnik, výtvarnou kulturu až po národopisnou fotografii a film. Karel Altman připomenul ve svém článku význam spisovatelů Aloise a Viléma Mrštíků pro národopisné studium moravského venkova konce 19. a počátku 20. století (Zdroje poznatků o životě a národopisném díle bratří Mrštíků), Blanka Petráková pak význam a životní osudy univerzitního profesora Antonína Václavíka (1891 – 1959), zakladatele současného Ústavu evropské etnologie FF MU v Brně (Antonín Václavík a Pozlovice). Pozici venkovského fotografa se zabývala Helena Beránková (Lokální společenství a fotograf – fotograf a lokální společenství /Fotoateliér Antonína Koukala v Uherském Ostrohu 1921 – 1956/), národopisnou rajonizací Miroslav Válka (Moravské Horácko, Hřebečsko a Malá Haná – etnografické oblasti na etnickém a kulturním rozhraní). K tematice lidového stavitelství a bydlení se vyjádřily Alena Dunajová (Lidová architektura nebo lidové stavitelství? Příspěvek k terminologické diskuzi) a Marta Pastieriková (Komunálne prostredie obce Blatnica). Fenoménem strážné služby na jihovýchodní Moravě v 17. a 18. století se zabýval Daniel Drápala (Pod jménem Valachů a portášů – terminologická rozprava), k problematice masopustních obchůzek s maskami přispěl Martin Šimša (Masopustní obchůzka „hřebenářů“ – nové aspekty jejího výkladu). Alena Kalinová podala výklad k dějinám studia keramiky v Moravském zemském muzeu v Brně (K výzkumu habánské keramiky v Moravském zemském muzeu před rokem 1945), Eva Večerková představila portrét Růženy Šilarové (1913 – 2003), malířky kraslic z Brandýsa nad Labem (Kraslice Růženy Šilarové) a Hana Dvořáková se zabývala insitním tvůrcem Františkem Divišem (1923 – 2004) z Únanova u Znojma („Divišov“ – Poezie všedního dne). V pravidelných rubrikách časopisu jsou připomenuta

výročí narození etnologů Stanislava Broučka (*1947), Josefa Vařeky (*1927) a Jana Pavlíka (*1937).

Národopisná revue 4/2007 nastínila v různých oblastech etnologického zkoumání dosud málo frekventovanou otázku funkce a procesu komunikace. Alena Křížová se zabývá funkcemi zdobení a šperku (Šperk jako znak). Petr Janeček se věnuje folklornímu vyprávění a jeho funkci v moderní společnosti (Komunikační role slovesného folkloru v moderní společnosti: měštští fantómové druhé světové války), Marta Šrámková přibližuje z této pozice současné trendy folklorních výzkumů (Nové výzkumné pole folkloristiky – mediální komunikace). Komunikaci ve vztahu k etnickým menšinám se zabývá ve svém příspěvku Martina Vyziblová (Práce s romskými dětmi, aneb „víc než jen doučování“) a na základě tradičního materiálu přistupuje k této otázce Eva Večerková (Štědrovečerní „honění ovcí do Betléma“ na jihozápadní Moravě). Proměny tradice přináší stať Pout' u svatého Antonínka (Dojmy novodobého poutníka) autorky Blanky Petrákové. Společenská kronika připomíná jubilea etnografky Věry Kovářů (*1932), slovesného folkloristy Bohuslava Beneše (*1927) a národopisné pracovnice Marie Pachtové (*1932). Přináší také nekrology hudebního skladatele Zdeňka Lukáše (1928 - 2007) a výrazné osobnosti folklorního hnutí Jany Rychtové (1946 -2007).

V dalších rubrikách byly ve všech číslech zařazeny zprávy z výstav, festivalů, koncertů, odborné činnosti oboru a recenze nových knih.

Přílohou 4. čísla se stala personální bibliografie sběratelky a odbornice na lidovou slovesnost Dagmar Klímové (*1926).

Informační tiskoviny

Začátkem roku byl vydán Přehled folklorních festivalů a národopisných akcí pro rok 2007. K MFF Strážnice 2007 byly vydány: propagační programová skládačka (s anglickou a německou mutací), grafický a textový plakát, programový sborník s podrobnými informacemi o celé akci. K Dětské Strážnici byl vydán letáček a grafický plakát. V závěru roku byly realizovány dotisky potřebných propagačních materiálů a informační leták o kulturních akcích NÚLK v r. 2008.

Propagace

- NÚLK prezentoval svou činnost ve dnech 11. – 14. 1. 2007 v Brně na veletrhu cestovního ruchu a turistických zajímavostí Regiontour 2007.

- S mediálními partnery MFF - Českým rozhlasem, Českou televizí, Rádiem Proglas, Rádiem Jih, časopisem Naše Slovácko a se sponzory (Hasičská vzájemná pojišťovna, Město Strážnice, Černá Hora) byla zabezpečena jejich podpora festivalu.

- Ke všem akcím pořádaným NÚLK byla zajištěna podle charakteru akce odpovídající propagace, výlep plakátů, rozeslání pozvánek, hlášení v místních rozhlasích, využití elektronické pošty a webového prostoru, informačních center a regionálního tisku.

- Průběžně byly aktualizovány a upravovány údaje o NÚLK a jeho akcích v brožurách a propagačních materiálech jiných institucí a vydavatelství, např. Česká kultura, Veřejná správa, Cestujeme po Moravě, Místní kultura, KULT, Muzikus, Česká centrála cestovního ruchu, oddělení cestovního ruchu Jihomoravského kraje, agentura Czech Tourism. Prezentace zámku a skanzenu byla obsažena v publikacích Lexikon kulturních památek, v mapovém průvodci Jižní Moravou a Baťovým kanálem, v místním zpravodaji Strážničan. Rozsáhlejší propagace NÚLK a akcí se uskutečnila na www.jizni-morava.cz, www.branapamatek.cz, www.czechtourism.cz, www.folklorweb.cz, v internetovém katalogu firem www.arelax.sk (s působností i v SR), www.zkola.cz, www.turistik.cz, www.kudyznudy.com, www.pampeliska.cz, www.pruvodce.cz, www.akcevcescu.cz, www.cestujeme.cz, www.straznice.cz, www.straznice-mesto.cz, www.halonoviny.cz, www.ratolest.cz, www.fos.cz, www.radio.cz, www.proglas.cz, www.j.morava.cz, www.folklor.net.com, www.folklorika.cz. V roce 2007 realizoval NÚLK prostřednictvím firmy DARUMA zveřejnění své reklamy na navigačních tabulích v centrech měst Uherské Hradiště, Hodonín a Kyjov.

- Uskutečněné veletrhy cestovního ruchu s propagací NÚLK:

Regiontour 2007 Brno (11. - 14. 1. 2007, společný stánek s Valašským muzeem v přírodě, NIPOS Praha a FoS ČR), Zemský veletrh Graz (únor 2007, prostřednictvím hotelu Panon Hodonín), prostřednictvím Centrály cestovního ruchu Jižní Moravy: Holliday World Praha (15. - 18. 2. 2007), Dovolená 2007 Ostrava (30. 3. - 1. 4. 2007), Slovakiatour Bratislava (18. - 21. 1. 2007), workshop cestovních agentur v Lázních Hodonín (16. 5.).

A. VI. SPOLUPRÁCE SE ZAHRANIČNÍMI A DOMÁCÍMI INSTITUCEMI

NÚLK jako specializovaná odborná instituce MK aktivně působí v různých mezinárodních aktivitách v oblasti lidové kultury, zvláště folkloru, především ve

smyslu naplňování rezoluce 25. generální konference UNESCO „Doporučení k ochraně tradiční a lidové kultury“ a „Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví“ i v souladu s Koncepcí účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice. NÚLK je z pověření MK sídlem České národní sekce CIOFF a zabezpečuje činnost této sekce.

UNESCO

Spolupráce s UNESCO byla v roce 2007 zaměřena zejména na problematiku Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví, další průběh její implementace a na procedurální otázky týkající se znění Úmluvy, kritérií pro reprezentativní seznam nemateriálního kulturního dědictví lidstva. V této souvislosti se PhDr. Vlasta Ondrušová ve dnech 24. – 26. 8. 2007 zúčastnila v Curychu (Švýcarsko) Mezinárodního semináře expertů pro nehmotné kulturní dědictví, který pořádala švýcarská komise pro UNESCO. Semináře se zúčastnili experti ze 14 států, byl zaměřen především na problematiku vzájemné spolupráce a vypracování strategie mezi smluvními stranami, zainteresováním odborných a vědeckých institucí a expertů, s přihlédnutím na nevládní organizace a komunity. Jednotliví účastníci představili projekty na ochranu nehmotného kulturního dědictví ve svých zemích. PhDr. V. Ondrušová prezentovala Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu a její plnění a dosavadní výsledky. Cesta se uskutečnila na náklady MK.

IOV

NÚLK je členem národní sekce International Organization für Volkskunst (Mezinárodní organizace lidového umění) v ČR. Hlavními aktivitami je podpora mezinárodních folklorních festivalů s důrazem na lidový tanec, hudbu, písně, lidové umění a na ně navazující vědecké semináře. NÚLK je řádným členem od r. 1999.

IOV patří k předním světovým nevládním organizacím UNESCO, které využívají poznatků národopisného bádání ke své činnosti, jeho doménou je podpora a organizování folklorních festivalů, na nichž se prezentují kromě projevů folkloru také tradiční řemesla a lidové umění.

ICOM

NÚLK se stal řádným členem organizace International Council of Museums (Mezinárodní organizace muzeí) v roce 2006. ICOM patří mezi nejvýznamnější

světové nevládní organizace UNESCO sdružující muzea všech typů a zaměření. NÚLK spravuje Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy, vlastní rozsáhlý sbírkový fond a členství v ICOM umožnilo zařadit muzeum do celosvětové muzejní sítě. Umožňuje rovněž kontakty s muzei ve světě, výměny výstav a účast na odborných konferencích a seminářích. Členský příspěvek v roce 2007 činil 19.300 Kč.

CIOFF

NÚLK je řádným členem CIOFF (Conseil International des Organizations de Festivals de Folklore et d'Arts Traditionels – Mezinárodní organizace pořadatelů festivalů a lidového umění) a je sídlem České národní sekce CIOFF (ČNS). ČR je členem této nevládní organizace působící v oblasti neprofesionálních aktivit na základě zájmu renomovaných folklorních festivalů z naší země, které mají zájem zařadit se do sítě prestižních festivalů v celosvětovém měřítku. Mezinárodní folklorní festival ve Strážnici je členem od roku 1980, Česká národní sekce CIOFF vznikla v roce 1993 po rozdělení Československé národní sekce CIOFF. Členství ČNS a 13 členských festivalů je na dobu neurčitou. Členský poplatek v r. 2007 činil 11.482 Kč, z příspěvků členů ČNS bylo získáno 54.700 Kč.

Jednání výboru ČNS proběhlo 9. 2. 2007 v Brně, 16. valné shromáždění se konalo 20. 2. 2007 v Praze. Průběžně probíhala komunikace s jednotlivými členy, zároveň také dokumentace českých festivalů CIOFF (řádných i přidružených). NÚLK provozoval www prezentaci www.cioff.cz, která prošla grafickou i strukturální inovací. Valné shromáždění přijalo v loňském roce jednomyslně Mezinárodní folklorní festival Plzeň za přidruženého člena, současně požádal o statut řádného festivalu, který mu byl na světovém zasedání kongresu CIOFF přiznán.

Zahraniční cesty a festivaly v rámci spolupráce s CIOFF:

- PhDr. Vlasta Ondrušová se ve dnech 10. – 15. 4. 2007 zúčastnila jako členka Výboru zasedání celosvětového Výboru CIOFF v Merch, Lucembursko. Jednání Výboru se zabývalo především přípravou podkladů pro zasedání jednotlivých sektorů a programem Celosvětového kongresu CIOFF. Cestovné a kapesné bylo hrazeno z prostředků ČNS CIOFF, ubytování a strava hostitelskou sekcí CIOFF.

- Ve dnech 26. – 29. 4. 2007 se PhDr. Vlasta Ondrušová zúčastnila pravidelného jednání delegátů členských států Středoevropského sektoru CIOFF v Leobenu, Rakousko. Jednání se zúčastnila vzhledem ke své funkci tajemnice Středoevropského sektoru CIOFF a zástupkyně tohoto sektoru v celosvětovém výboru CIOFF. Významným bodem jednání bylo podepsání smlouvy o realizaci

projektu členských států Středoevropského sektoru CIOFF na získání financí z fondů EU pro folklorní festivaly. Kapesné, cestovné a účastnický poplatek byly hrazeny z prostředků ČNS CIOFF, ubytování a strava hostitelskou sekcí CIOFF.

- PhDr. Vlasta Ondrušová se ve dnech 27. 10. – 4. 11. 2007 zúčastnila jako delegátka ČNS Světového kongresu CIOFF ve městě Monterrey, Mexiko. Kongresu předcházelo jednání celosvětového výboru CIOFF a v rámci kongresu se uskutečnilo zasedání Středoevropského sektoru CIOFF, na němž reprezentovala ČNS jako delegátka. Cestovní náklady byly hrazeny z rozpočtu ČNS CIOFF, pobyt byl hrazen vzhledem k funkci ve Výboru CIOFF organizátory kongresu.

- NÚLK je partnerem při pořádání MFF v Myjavě, Slovenská republika, zvláště jeho části „Festival tradiční evropské kultury“, kde je přímo spolupořadatelem této části festivalu, což umožňuje získání finančních prostředků z evropských fondů. PhDr. Jan Krist je členem Předsednictva Programové rady festivalu a zúčastňoval se všech potřebných přípravných a hodnotících zasedání ve dnech 17. 1. a 14. 3. 2007 i samotného festivalu ve dnech 15. – 17. 6. 2007. Všechny materiály byly předány do dokumentačních fondů ústavu. Cestovní náklady na Programové rady i samotný festival hradil NÚLK.

- Mgr. Jan Blahůšek se zúčastnil ve dnech 29. 6. – 1. 7. 2007 Mezinárodního folklorního festivalu ve Východné, Slovensko. Na festivalu byl uveden pořad Fujara – verbuňk, který byl připraven na základě reciproční dohody NÚLK a Města Detva již v r. 2006. V roce 2007 byl pořad zařazen do programu 62. ročníku MFF Strážnice a reprízován ve Východné. NÚLK zajišťoval pobyt české skupiny tanečníků verbuňku i odbornou spolupráci na přípravě pořadu. Dokumentační materiály jsou uloženy v archivních fondech NÚLK. Cestovní náklady hradil NÚLK, pobyt pořadatelé festivalu.

Ostatní spolupráce se zahraničím

- Cesty na Programovou radu MFF v Myjavě, které se konaly v Bratislavě, využíval PhDr. Jan Krist k jednání s představiteli Slovenské národní sekce CIOFF a Národního osvětového centra, které je ústředním metodickým a poradenským pracovištěm na Slovensku.

- NÚLK je spolu s Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a Folklorním sdružením ČR zapojen do projektu „Dny tradiční kultury“, v němž se snaží ve spolupráci s Národním osvětovým centrem v Bratislavě a Folklorní unií Slovenska získat finanční prostředky Visegrádského fondu na akce zejména vzdělávacího charakteru.

PhDr. Jan Krist a PhDr. Vlasta Ondrušová se dne 13. 3. 2007 v Bratislavě, Slovensko zúčastnili zasedání výkonného výboru Dnů tradiční kultury (DTK). Na jednání byly podepsány Stanovy DTK, schválen projekt, který byl podán na Visegrádský fond. Projednány organizační otázky týkající se jednotlivých programů a akcí DTK v roce 2007, NÚLK se do projektu v roce 2007 nezapojil. Zahraniční cesta se uskutečnila na náklady NÚLK. Další jednání DTK se uskutečnila v Praze ve dnech 11. a 18. 12. 2007.

- PhDr. Jan Krist se dne 28. 11. 2007 spolu s kolegy Mgr. Martinem Šimšou a Mgr. Petrou Hrbáčovou zúčastnil ve Slovenském národním muzeu v Martině, SR vědecké konference "Muzea a etnika 2007" a následné výstavy na téma "Chutě a vůně Slovenska. Tradice kulinářské kultury na Slovensku". Návštěvy využili k jednání s vedením SNM v Martině a Muzea ukrajinské kultury ve Svidníku o spolupráci při výstavbě a provozu muzeí v přírodě. Zahraniční cesta se uskutečnila na náklady NÚLK. Přínosem cesty bylo rozšíření odborných znalostí v oblasti studia lidové kultury, navázání nových kontaktů, srovnání činnosti vybraných slovenských muzeí a Muzea vesnice jihovýchodní Moravy, vyvolání diskuse o námětech možné mezinárodní spolupráce mezi institucemi zabývajícími se tradiční lidovou kulturou v České republice a Slovenské republice, získání přehledu o činnosti muzeí věnujících se kultuře etnických minorit.

- Ve dnech 19. – 23. 7. 2007 vykonal PhDr. Jan Krist cestu do Chrósčic, SRN, kde se zúčastnil Mezinárodního folklorního festivalu Lužica 2007. NÚLK dlouhodobě spolupracuje s Domowinou, Svazem Lužických Srbů při přípravě a zabezpečení MFF Lužica. Dr. Jan Krist zabezpečoval pro festival účast českých účinkujících a působil jako odborný hodnotitel festivalu. V rámci festivalu bylo jednáno o možnostech další spolupráce i o situaci lidových řemeslníků v obou zemích. Cestovní náklady byly hrazeny z prostředků NÚLK.

- Ve dnech 26. 8. – 2. 9. 2007 se Mgr. Martin Šimša zúčastnil Mezinárodní konference Svazu evropských muzeí v přírodě AEOM v Arnhemu, Holandsko. Konference s mezinárodní účastí měla za cíl dialog a výměnu informací mezi odbornými pracovníky jednotlivých muzeí v přírodě, seznámení s významnými holandskými a belgickými skanzeny a v neposlední řadě i navázání nových kontaktů. V průběhu Valného shromáždění AEOM byl zástupce NÚLK Mgr. Martin Šimša přijat za řádného člena Svazu evropských muzeí v přírodě.

- NÚLK spolupracoval s Česko-nepálskou společností na přípravě výstavy fotografií českých lidových hudebních nástrojů, která byla instalována v Nepálu.

- PhDr. Jan Krist je členem redakční rady časopisu Slovenský národopis, který vydává Etnologický ústav SAV v Bratislavě.

Spolupráce s domácími institucemi

- V roce 2007 NÚLK nadále prohluboval spolupráci s Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu v Praze a Valašským muzeem v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Ředitel NÚLK je členem Ředitelské rady NIPOS v Praze a členem redakční rady časopisu Místní kultura, ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm působí jako člen Vědecké rady Valašského muzea v přírodě a člen redakční rady sborníku Museum vivum.

- NÚLK byl iniciátorem založení Českého svazu muzeí v přírodě. Svaz byl založen 1. 3. 2007 v Rožnově pod Radhoštěm. PhDr. Jan Krist se stal spoluzakladatelem a členem správní rady.

- NÚLK je společně s NIPOS a FoS členem Koordinační rady pro folklor. Zástupci se sešli 14. 2. 2007 v Praze a řešili zejména zajištění průběhu Školy folklorních tradic, přehledku choreografií a koordinaci termínů významných folklorních událostí, festivalů.

- Dne 26. 11. 2007 se v Praze konalo setkání ředitelů folklorních festivalů. Za MFF Strážnice a Dětskou Strážnici se zúčastnili PhDr. Jan Krist a Mgr. Jan Blahůšek.

- Mezi spoluprací spřátelených institucí typu muzeí, galerií, památkových ústavů vyniká rozsáhlá spolupráce se Slováckým muzeem v Uherském Hradišti. Mgr. Martin Šimša je členem redakční rady sborníku Slovácko. PhDr. Vlasta Ondrušová působila jako členka nákupní komise pro sbírkovou činnost ve Slováckém muzeu v Uherském Hradišti a v Muzeu jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Mgr. Šimša působil v nákupní komisi v Rožnově pod Radhoštěm.

- Česká národopisná společnost – jednání hlavního výboru se pravidelně účastnil Mgr. Martin Šimša (Praha, Brno). Ve spolupráci s NÚLK bylo realizováno slavnostní předávání cen ČNS v rámci MFF Strážnice 2007.

- Mgr. Martin Šimša se stal členem hodnotící komise pro udělování ochranné známky Tradice Bílých Karpat.

- Ve spolupráci se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska bylo zajištěno slavnostní předávání titulu Nositel tradice lidového řemesla v rámci zahájení Národních dnů evropského kulturního dědictví v Uherském Hradišti.

- PhDr. Jan Krist vykonával činnost vyplývající z členství v České komisi pro UNESCO, grantových komisích MK: Komise pro integraci cizinců, Komise pro integraci romské komunity, Komise pro kulturu národnostních menšin a Komise pro udělování Ceny ministerstva kultury.

- PhDr. Vlasta Ondrušová, PhDr. Jan Krist a Mgr. Jan Blahůšek jsou také členy grantových a konkurzních komisí MK pro oblast lidové kultury.

- PhDr. Jan Krist je rovněž členem redakční rady Malovaného kraje.

- Na jednání kulturní komise Města Strážnice zastupuje NÚLK Ludmila Horehledřová.

A. VII. POŘADATELSKÁ ČINNOST

62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu "Strážnice 2007"

Ve dnech 21. - 24. června 2007 se uskutečnil za finanční podpory MK již 62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu "Strážnice 2007" (dále jen MFF).

Uměleckou a odbornou úroveň pořadů jednotlivých amfiteátrů zajišťuje Dramaturgicko-produkční rada složená ze šesti dramaturgů (schůzky 18. 1., 12. 4. a 10. 5.). Členové této rady se zúčastňovali všech společných jednání Programové rady MFF a Senátu programové rady MFF. Programová rada MFF je složená ze dvaceti jedna členů a devatenácti autorů a konzultantů, jejím předsedou byl opětovně jmenován ředitel Slovákckého muzea v Uherském Hradišti PhDr. Ivo Frolec, místopředsedy PhDr. Vlasta Ondrušová a PhDr. Karel Pavliščík, CSc. Programová rada se scházela spolu se Senátem programové rady MFF podle harmonogramu (23. 11. 2006, 12. 4. a 22. 6. 2007). Senát programové rady MFF tvoří jedenáct členů v čele s předsedou PhDr. Karlem Pavliščíkem, CSc..

Programová skladba MFF:

Festivalové pořady proběhly ve všech prostorách festivalového areálu, včetně Muzea vesnice a zámecké expozice lidových hudebních nástrojů.

ČTVRTEK

Amfiteátr Bludník

Prvním festivalovým programem byl *Pořad zahraničních souborů pro školy* (čtvrtek 21. 6. 2007). V pořadu vystoupily zahraniční soubory z Bulharska, Jižní Koreje a Rumunska.

PÁTEK

Amfiteátr Bludník

Slavnostní zahájení festivalu bylo z důvodu nepříznivého počasí o hodinu posunuto. Úvodem byla předána Cena ministerstva kultury panu Zdeňku Bláhovi. Autor Petr Ryšavý v zahajovacím pořadu představil všechny soubory z hostitelského města Strážnice i zástupce účinkujících z většiny pořadů, které byly pro letošní ročník připraveny. Od 22.00 hod. navázal pořad zahraničních

souborů *Z krajín za obzorem. Ze světa masek* autorů Mgr. Juraje Hamara, CSc. a PhDr. Daniela Luthera, CSc. Pořad získal Cenu MFF pro rok 2007.

Amfiteátr Zahrada

V amfiteátru Zahrada ve 23.30 hod. začal pořad věnovaný prezentaci dvou zástupců mistrovských děl nehmotného kulturního dědictví, oceněných zápisem do Seznamu děl nehmotného kulturního dědictví lidstva UNESCO - slovenské fujare a slováckému verbuňku. Tento pořad byl připraven ve spolupráci s Folklorními slávnostmi pod Poľanou v Detve, kde měl v roce 2006 premiéru. Pořad *Fujara a verbuňk. Pocta slovenské fujare a slováckému verbuňku jako mistrovským dílům ústního a nemateriálního dědictví lidstva UNESCO* autorsky připravili PhDr. Daniel Luther, CSc., Mgr. Juraj Hamar, CSc., MgA. Vladimír Kyseľ, Ing. Rudolf Tuček a Mgr. Jan Blahůšek. Průběh pořadu poznamenala nepřízeň počasí.

Muzeum vesnice

Páteční odpolední pořad *Tanečním krokem do vinného sklepa*, autorů Františka Hrní a Ing. Miloslava Hrdého, začal v 17.00 hod. Je to typ pořadu, který aktivně zapojil i diváky, kteří měli možnost vyslechnout vyprávění o víně, zapojit se do diskuse na dané téma nebo se pobavit při společném tanci se členy moravských a českých souborů.

Zámecký park

Páteční, sobotní a nedělní zábavy při cimbálových a dechových hudbách ve festivalovém areálu s názvem *Noc s hudci a Zábavy* připravili Mgr. Jan Blahůšek a Vojtěch Ducháček. Během tří festivalových dní a nocí se mohli návštěvníci pobavit v zábavních střediscích celkem u dvanácti cimbálových muzik a šesti dechových kapel.

SOBOTA

Amfiteátr Bludník

Ceny Národopisné společnosti za rok 2006 byly předány v amfiteátru Bludník před začátkem hlavního sobotního pořadu. Regionální pořad autora Zdeňka Bláhy *Hdyž dudy zabečí, každýj si poskočí... Jak se dnes hraje, zpívá a tančí v chodském kraji pod Čerchovem* začal podle programu ve 20.30 hod. Byl nahlédnutím do současného lidového umění Chodska. Záměrem pořadu bylo představení toho, co se na Chodsku v oblasti tradiční lidové kultury zachovalo. Je to oblast stále živá a k zachování tradic přispívají i mladí lidé, kteří se k odkazu předků hlásí a kteří se na pódiu také prezentovali.

Amfiteátr Zahrada

V 9.00 hod. byly v amfiteátru Zahrada zahájeny sobotní pořady tradičně *Soutěží o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku* autorského kolektivu Mgr. Davida Pavlíčka, PhDr. Karla Pavlišťika, CSc. a Ing. Rudolfa Tučka, který v autorském týmu nahradil zemřelého Mgr. Jana Miroslava Krista. *Finále soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku* začalo ve 14.30 hod. Autor pořadu *Zazpívejme sobě a pospolu... - aneb Jídlo a pití v písních naší země* Mgr. Miloš Vršecký již naznačil v titulu zaměření pořadu. Autor zpracoval koncepci pořadu s výhledem na několik let dopředu, využil zkušenosti z loňského roku a dosáhl toho, že všichni diváci se vlastně stali účinkujícími. Posledním sobotním pořadem v tomto amfiteátru bylo od 23.00 hod. lidové taneční divadlo *Čertovinky* autorů Mgr. Davida Pavlíčka a Martina Packa v podání Vojenského uměleckého souboru Ondraš z Brna.

Amfiteátr Zámek

Ve 14.00 hod. patřil amfiteátr Zámek v pořadu *Strážnické doteky - na pomezí žánrů, pozvánka na Festival Slunce* folkovým kapelám a zpěvákům. Pořad *Z našich Pramenů*, připravený FoS ČR, autorsky garantoval Dr. Vlastimil Fabišik a od 18.00 hod. představil vybrané soubory z různých regionů republiky s jejich úspěšnými choreografiemi z přehlídky *Prameny*. Ve 22.30 hod. se před zaplněným hledištěm amfiteátru v repríze pořadu *Z krajín za obzorem* opět představily všechny zahraniční soubory.

Budova zámku

V expozici hudebních nástrojů ve strážnickém zámku byl uveden komorní pořad *Hudba na zámku, Dudáci a Chodsko - o dudácké tradici nejenom na Chodsku* autora Zdeňka Bláhy, který navazoval na sobotní regionální pořad z Chodska. Byly prezentovány hudební ukázky z archivu Českého rozhlasu Plzeň a vzpomenuo čtyřiceti let od úmrtí sběratele, skladatele a spisovatele Jindřicha Jindřicha. Premiéra pořadu byla v 11.00 hod., repríza ve 14.00 hod.

Muzeum vesnice

Prvním pořadem v Muzeu vesnice byl v 10.00 hod. *Folklorní klub* s podtitulem *Kdo tu knihu ukradne, tomu ruka upadne aneb Psané slovo zůstává* připravený v nově otevřeném objektu (stodola z Hrušek). Autor PaedDr. Jiří Jílik v něm představil několik nových titulů regionální literatury. Součástí pořadu byla beseda s autory s hudebními ukázkami gajdošské a cimbálové muziky. V 10.30 hod. v amfiteátru v pořadu *Každý se nějak jmenuje*, autorky PhDr. Aleny Schauerové, rozvinuly dětské soubory téma o významu osobního jména v životě

člověka. Pořad se snažil ukázat, jak děti jména používají, jakou má symboliku a jak býval výběr jména v minulosti ovlivněn. Ve 12.00 hod. začal pořad *Dětský dvůr. Vdávalo se naše trdlo, bralo sobě motovidlo* autorek Mgr. Markéty Pavlišťíkové a PhDr. Blanky Petrákové. Tento interaktivní pořad byl určen především pro děti a jejich rodiče a zábavnou formou seznámil děti s předměty, jejichž názvy sice v běžném jazyce přetrvávají, ale jejich podobu a funkci dnes děti již neznají. Pořad byl doplněn ukázkami řemesel s možností praktické výuky a nechyběly ani zábavné hry a soutěže, výuka písní a loutkové divadlo. Od 11.00 hod. do 18.00 hod. byl realizován další pořad z cyklu *Přehlídka tradičních řemesel* autora Mgr. Martina Šimši, ve kterém se prezentují především držitelé ocenění ministra kultury ČR *Nositel tradice lidových řemesel*. Souběžně s přehlídkou řemeslníků byl uveden pořad stejného autora *Museum vivum*, v němž byl představen region Kyjovska. Soubory, slovácké krúžky a mužské sbory z Vacenovic, Milotic a Svatobořic-Mistřína předvedly zvyky vázící se k dožínkové slavnosti. Pořad *Folklorní škola - mravů stodola. Ze světa masek* autorsky připravili a v prostorách stodoly z Hrušek ve 12.30 hod. uvedli Mgr. Juraj Hamar, CSc. a PhDr. Daniel Luther, CSc. O maskách se zde hovořilo v širších souvislostech, nejen rodinných a kalendářních obyčejů, ale i v antropologických, etnologických, historických a psychologických kontextech. Součástí pořadu byla i výstavka různých typů masek. Ve 13.00 hod. byly v objektu E 12 promítány *dokumenty České televize* z minulých ročníků festivalu a tematické pořady o tradiční lidové kultuře. Od 15.30 hod. v amfiteátru autoři Mgr. Vlastimil Ondra a MgA. Jiří Pavlica v pořadu *Rodinné zpívání a muzicírování* představili způsob jak přiblížit lidovou píseň, říkadlo, hru dětem doma v rodinách i prostřednictvím dětských folklorních souborů.

Město

Od 15.00 do 17.00 hod. prošel městem *slavnostní průvod účinkujících*, jehož uspořádáním byl pověřen Vladimír Jaroš. Na náměstí se každý soubor představil krátkým vystoupením.

NEDĚLE

Amfiteátr Bludník

V 10.00 hod. byly v pořadu *Domovina. Pořad národnostních menšin žijících v České republice* autora PhDr. Jana Krista prezentovány národnostní menšiny. Pořad se cyklicky opakuje od roku 1995 a soubory a skupiny národnostních menšin v něm mají možnost předvést vybrané ukázky svého kulturního dědictví. Pořad byl realizován za přímé finanční podpory Ministerstva kultury ČR. Ve 13.30 hod. byl reprizován pořad *Hdyž dudy zabečí, každý si poskočí...*, od 15.30

hod. následoval komponovaný zahraniční pořad *Z krajín za obzorem*, v němž jednotlivé soubory představily dosud neuvedená programová čísla. V závěru pořadu se ředitel NÚLK oficiálně rozloučil se zahraničními soubory, následoval ceremoniál *Slavnostního ukončení festivalu* a předání *Ceny MFF a titulu Laureát MFF*.

Amfiteátr Zahrada

V 10.00 hod. v přímém přenosu Českého rozhlasu autoři hudebního pořadu *Okouzlen(i) písní. Koncert k nedožitým 80. narozeninám Jaroslava Juráška* – Aleš Smutný a Čestmír Komárek připomenuli osobnost Jaroslava Juráška, který tento pořad původně koncipoval sám. Pořad vycházel především z hudebních úprav J. Juráška, úprav jiných autorů, které sám pro tento pořad vybral a totéž platilo i o interpretech. V pořadu se představil Orchestr lidových nástrojů VUS Ondráš z Brna, jehož byl J. Jurášek dlouholetým uměleckým šéfem. U orchestru se vystřídala velká řada sólistů - zpěváků i muzikantů.

Amfiteátr Zámek

V 11.30 hod. patřil tento amfiteátr pořadu *Tance s přáteli - škola tradičních tanců světa pro začátečníky a mírně pokročilé strážnické diváky* autorky Mgr. Zuzany Bošeloové, ve kterém se měli možnost setkat jak členové našich a zahraničních souborů, tak i diváci při vzájemné výuce tanců. Ve 14.30 hod. začal pořad autora Jana Slabáka *Odpoledne s dechovkou*. Autor si pozval na jeviště tři dechové orchestry, ve kterých hrají jeho žáci. Z celého pořadu byl pořízen záznam Českou televizí, jehož sestřih byl odvysílán za týden po festivalu.

Muzeum vesnice

Repríza pátečního vinařsko-tanečního pořadu *Tanečním krokem do vinného sklepa* byla realizována od 13.30 hod.

Po dobu všech tří festivalových dnů proběhla v budově zámku prodejní výstava materiálů s folklorní tematikou „*Folklorica*“. V neděli v 9.00 hod. se účinkující i návštěvníci festivalu měli možnost zúčastnit slavnostní *bohoslužby* v kostele Nanebevzetí P. Marie.

Skladbu letošního ročníku tvořilo celkem 31 pořadů, ve kterých vystoupilo 1.800 účinkujících z ČR a 200 účinkujících ze zahraničí. Z ČR na festivalu účinkovali členové ze 62 souborů a skupin, 51 soutěžících ve verbuňku a 36 lidových řemeslníků. V zábavních střediscích ve festivalovém areálu se vystřídalo 12 cimbálových a 6 dechových hudeb. Festivalu se zúčastnilo 5 zahraničních souborů – z Bulharska, Jižní Koreje, Kamerunu, Rumunska a

Slovenska. Ze Slovenska se festivalu zúčastnil soubor Liptov z Ružomberka, Ľudová hudba Jaroslava Hazlingera ze Zvolena, fujaristé z Detvy a Zvolena a Miroslav Dudík z Bratislavy. Účast souboru z Kamerunu přinesla mnoho problémů se zajištěním viz i jejich pobytu ve Strážnici. MFF spolupracuje při zajišťování zahraničních souborů i s jinými festivaly, které jsou realizovány buď v předcházejícím nebo následujícím týdnu konání MFF. Pro zahraniční soubory byla sjednána i další vystoupení, např. v Muzeu J. A. Komenského v Uherském Brodě a v Brně na festivalu F scéna.

Propagace festivalu byla prováděna průběžně prostřednictvím programového vícejazyčného letáku, grafického a textového plakátu, pomocí elektronických médií a programového sborníku. Propagaci výrazně napomáhá zapojení veřejnoprávních médií: České televize, Českého rozhlasu, Rádia Proglas i regionálních televizních kanálů. Festivalu se zúčastnilo celkem 16.000 návštěvníků.

Cena MFF „Strážnice 2007“ byla udělena pořadu „Z krajín za obzorem. Ze světa masek“ autorů Mgr. Juraje Hamara, CSc. a PhDr. Daniela Luthera, CSc. - za naplnění tématu o maskách s nápaditým propojením pořadu.

Titul Laureát MFF „Strážnice 2007“ byl udělen:

- Antonínu Gajdošovi - za přesvědčivý pěvecký a taneční projev v pořadu

„Folklorní klub - Kdo tu knihu ukradne...“ .

- Kamilu Jindřichovi a Josefu Kunešovi - za vynikající interpretaci chodských písní.

- Sborečku žen z Lipova - za působivé ztvárnění lidové obřadnosti v pořadu „Každý se nějak jmenuje“.

- Vlastimilu Ondrovi a Jiřímu Pavlicovi - za originální provázení pořadem „Rodinné zpívání a muzicírování“.

- Pěveckému sboru SUDARUŠKA z Brna - za osobitou interpretaci ruských lidových písní v pořadu „Domovina“.

Výsledky Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku

1. Josef Létal, Hrušky
 2. Jakub Tomala, Popovice
 3. Jakub Džubera, Kyjov
- Marek Kraus, Šakvice

Anketa diváků: Jakub Tomala, Popovice

Cena poroty seniorů: Diváci verbířské soutěže

25. ročník festivalu "Dětská Strážnice 2007"

Jubilejní 25. ročník festivalu „Dětská Strážnice“ se konal za finanční podpory MK ve dnech 1. a 2. 6. 2007. Festivalu se zúčastnilo 20 dětských souborů, skupin a cimbálových muzik z Čech, Moravy a Slezska, v pořadech vystoupilo celkem 600 dětí. Pořadatelé festivalu jsou Národní ústav lidové kultury a Město Strážnice ve spolupráci s Folklorním sdružením ČR.

Festival byl zahájen *Slavnostním průvodem* (autorka Eva Vajčnerová), po něm následovalo oficiální zahájení a pořad *Řemeslo má zlaté dno* (autor Jaroslav Švach). V pořadu vystoupily soubory Břeclavánek z Břeclavi, Danájek ze Strážnice, Hradišťánek z Uherského Hradiště, Kyjovánek z Kyjova, Kuřátko z Bánova, Nivnička z Nivnice, Veličánek z Velké nad Veličkou a Ždaničánek ze Ždánic, které předvedly řemeslnické tance a hry. Večer byl v zámeckém parku na Ostrůvku připraven zábavný večer pro děti s názvem *Setkání s hvězdami* (kolektiv pracovníků Domu dětí a mládeže ve Strážnici).

Sobotní dopoledne v Muzeu vesnice bylo věnováno tvůrčím dílnám, hrám a soutěžím. Soutěžní a zábavní program *Kdo si hraje, nezlobí* (autorky Marie Knitlová a Martina Hladišová z DDM ve Strážnici) byl průřezem nejatraktivnějších soutěží a her z minulých let. Součástí sobotního dopoledne ve skanzenu byla *5. celostátní misijní pouť „Děti pomáhají dětem“*, která je každoročně pořádána pod patronací Papežského misijního díla. Pořad s názvem *Putování světadílů* přiblížil dětem formou her a soutěží charakteristické rysy všech světadílů a jeho záměrem bylo rovněž zamýšlení nad životem dětí v různých částech světa. V 10.30 hod. v amfiteátru v pořadu *Muzikanti, hrajte! Fijalenka, bazulenka, pod' si natrhat...* (autorka Magdalena Múčková) vystoupily dětské kapely s písničkami zaměřenými na bylinky a květiny v lidových písničkách. Závěr festivalu patřil od 14.30 hod. v amfiteátru ve skanzenu celostátnímu pořadu *Byla jedna babka* (autorka Etela Podešvová). Ústřední postava – ježibaba z pohádky o Perníkové chaloupce (v podání samotné autorky pořadu) – pomyslně putovala krajem a hledala Jenička s Mařenkou, kteří jí utekli ze zajetí. Na své cestě se v jednotlivých krajích setkávala s různými zvyky a hrami, které předvedly soubory Jiskřička z Plzně, Krušpánek z Velké Bystřice, Ondrášek z Frýdku-Místku, Radovánek z Napajedel, Špindleráček ze Špindlerova Mlýna, Trnávka z Pacova a Vizovjánek z Vizovic.

Propagace festivalu byla zajišťována programovými letáky a plakátem souběžně s propagací MFF i elektronickými médii. Vzájemnou propagaci si poskytly obě instituce – NÚLK a Papežské misijní dílo. Návštěvnost jubilejního ročníku festivalu byla i přes proměnlivost počasí poměrně velká.

Aktivity v areálech NÚLK

Zahájení návštěvnické sezóny se uskutečnilo v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy otevřením nově vybudovaného objektu – stodoly z Hrušek. Veřejnosti byly výstavy a expozice Národního ústavu lidové kultury zpřístupněny v období od 28. 4. do 31.10. 2007. V budově zámku byly kromě stálých expozic (zámecká knihovna, kaple a expozice Nástrojů lidové hudby v ČR) otevřeny dvě nové výstavy „Ze zámeckých salonů“ (obrazy, porcelán, sklo) a „Joža Uprka“ (obrazy ze sbírek Národní galerie v Praze). V MVJVM byla ve stodole z Hrušek připravena u příležitosti jejího zpřístupnění veřejnosti výstava o historii sloupových stodol. Návštěvnost zámku se oproti roku 2006 zvýšila více než o 800 osob a přesáhla 5 000 návštěvníků. Rovněž v Muzeu vesnice byl zaznamenán výrazný nárůst návštěvníků (o více než 4 000), skanzen navštívilo do konce návštěvní sezóny téměř 23.500 návštěvníků. V Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy byl úspěšně realizován speciální prohlídkový okruh pro školy, který byl v areálu Moravských Kopanic a Luhačovického Zálesí zaměřen na užší kontakt s dětmi, rozšířené vjemové poznávání, hry, poznávací prvky a interaktivní dílnu v prostoru objektu B11.

V rámci návštěvní sezóny NÚLK byly v letošním roce v areálu MVJVM připraveny a realizovány následující pořady:

Zahájení výstavní sezóny NÚLK s pořadem „Stavění máje“ (29. 4. 2007)

V roce 2007 bylo zahájení návštěvnické sezóny spojeno s uvedením do provozu nového objektu v MVJVM (stodoly z Hrušek), s obnovením provozu katru i vodní pily a s prezentací publikace „Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy“. Autoři katalogu představili veřejnosti obsah publikace i historii nově vybudovaného objektu. Kulturní program spojený se stavěním máje zajistily soubory Demižón a Žerotín ze Strážnice.

Abeceda řemesel pro školy (24. - 26. 5. 2007)

Naučný pořad Abeceda řemesel, určený především pro děti základních škol, byl zaměřen na dva tématické okruhy - hlinu a hudební nástroje. Diváci se měli možnost seznámit nejen teoreticky, ale i prakticky s výrobou nepálených cihel, hrnčiny a kachlí, s výrobou a zdobením keramiky a také s činností úzce spojenou s hrnčířstvím – drátenictvím. Hudební nástroje byly zastoupeny od nejprimitivnějších chřestidel, bubnů, píšťal, trub a gajd až po ty nejdokonalejší - housle, cimbály apod. Prezentace hudebních nástrojů byla oživena ukázkami hry na housle, cimbál a výstavou fotografií. Pro žáky byl připraven pracovní list, při jehož vyplnění si mohli ověřit, jak pozorně výklad a jednotlivé ukázky sledovali.

Sobotní pořad doplnilo vystoupení souboru Marýnka z Vracova. Součástí pořadu bylo představení lidové stravy, která se odlišovala v závislosti na bohatství jednotlivých domácností i v souvislosti s místními zvyklostmi a ročními obdobími. Odborný výklad doprovodily praktické ukázky přípravy a ochutnávka některých jednoduchých lidových pokrmů.

25. ročník festivalu „Dětská Strážnice 2007“ (1. - 2. 6. 2007) a 62. ročník MFF „Strážnice 2007“ (21. - 24. 6. 2007) jsou hodnoceny samostatně.

Folklorní odpoledne ve skanzenu (22. 7. 2007)

V pořadu vystoupili členové folklorního souboru Cifra z Uherského Hradiště s profilovým programem souboru. Repertoár souboru byl převážně zaměřen na tance z Uherskohradištska.

Folklorní odpoledne ve skanzenu (12. 8. 2007)

Nedělní folklorní odpoledne bylo věnováno profilovému vystoupení souboru Májek z Brna. V programu se členové souboru představili písněmi a tanci z Valašska a Luhačovického Zálesí. Z důvodu nepříznivého počasí se vystoupení uskutečnilo s malým zpožděním v prostoru restaurace Skanzen.

10. ročník Folklorolympiády „Strážnice 2007“ (2. 9. 2007)

V závěru letní sezóny se uskutečnil jubilejní desátý ročník pořadu, připraveného především pro zábavu členů souborů a cimbálových muzik. Akce se zúčastnilo osm soutěžních družstev ze Strážnicka, hanáckého Slovácka, Podluží, Uherskohradištska a Uherskobrodsko. Přípravou soutěžních disciplín byl pověřen vítěz předcházejícího ročníku soubor Dolina ze Starého Města. Tématem letošního ročníku bylo „svatební veselí“. O hudební doprovod soutěže a dobrou zábavu diváků se postarala cimbálová muzika souboru Dolina. Soutěže se zúčastnily soubory: Cifra z Uherského Hradiště, Danaj ze Strážnice, Hrozen z Velkých Bílovic, Jarošovjánek z Jarošova, Old Stars z Břeclavi, Pentla z Boršic u Buchlovic, Světlovan z Bojkovic a Žerotín ze Strážnice. Vítězem se stalo družstvo souboru Cifra z Uherského Hradiště, které bude připravovat další ročník Folklorolympiády.

Podzim na dědině (20. - 21. 9. 2007)

Tématem letošního naučného pořadu byla sláma a brambory a podzimní práce na moravské vesnici na přelomu 19. a 20. století. Skupiny školní mládeže se měly možnost na různých místech v areálu seznámit s vybranými činnostmi závěru hospodářského roku. Během pořadu se děti měly možnost seznámit

s využitím slámy, která měla v minulosti široké pole uplatnění. Dalším tématem bylo využití brambor, které obohatily nejen náš jídelníček, ale slouží také např. k výrobě škrobu a lihu. Součástí programu bylo i vinohradnictví, jehož prezentace je vzhledem k zaměření muzea stálou součástí těchto pořadů. Pořad byl doplněn soutěžními hrami a dovednostními úkoly pro děti.

Radujme se, veselme se.... (1.- 5. 12. 2007)

Pořad byl v sobotu a neděli určen pro širší veřejnost, v pondělí až středu především pro objednané školní výpravy. V pořadu se představilo 12 řemeslníků (draní perí, loupání fazole a kukuřice, výroba vánočních ozdob z kukuřičného šustí, slámy, vyřezávání figurek, výroba dřevěných hraček, výroba svíček ze včelího vosku, vizovické pečivo aj.), pořad zpestřily obchůzky Lucek, Tři králů, koledníků s pastýřem a mikulášská obchůzka. Součástí programu byla výstava betlémů a výuka koled. Připraveny byly tvůrčí dílny pro děti s možností zpracovávání těsta, zdobení perníčků či výroby vánočních ozdob. Sobotní obchůzka byla rozšířena o štěpánské koledování v podání souboru Omladina z Vacenovic. Nedělní odpoledne obohatil vánočním programem v prostorách hlavního sálu restaurace Skanzen Slovácký krúžek ze Svatobořic-Mistřína. Kapacita školních výprav byla zcela naplněna.

Další akce, na kterých se podílel NÚLK jako spoluorganizátor:

- Dne 14. 4. 2007 proběhlo v Divadle Bolka Polívky v Brně udělování cen FOSKAR - ocenění výrazných počinů v aktivním hudebním a tanečním folkloru a folklorismu v České republice. Vyhlášovatelem a pořadatelem projektu je Nadační fond FOSKAR, NÚLK je spoluorganizátorem.
- NÚLK se podílel i na přípravě akcí Domu dětí a mládeže ve Strážnici, které byly realizovány během roku v areálu parku (22. 4. 2007 Den Země, 23. 9. 2007 A je to - příběhy Pata a Mata, 7. 10. 2007 Slavnost padajícího listí).
- Ve dnech 25. – 29. 5. 2007 se v prostorách strážnického zámku uskutečnila mezinárodní konference SIEF – Societe Internationale d’Ethnologie et de Folklore (THE RITUAL YEAR AND HISTORY), jejímž byl NÚLK spoluorganizátorem. Konference se zúčastnilo 40 etnografů především z evropských zemí.
- NÚLK se dále organizačně podílel na přípravě a realizaci XII. Jihočeského folklorního festivalu „Kovářov“ (25. – 28. 5. 2007), VI. Jihočeské lidové slavnosti 2007 v Českých Budějovicích (4. 8. 2007), Jihočeského zpěváčka (31. 3. 2007), Mezinárodního folklórního festivalu „Myjava“ (15. – 17. 6. 2007).

- Ve spolupráci s Klubem kultury v Uherském Hradišti se dne 7. 10. 2007 v zámecké expozici Nástroje lidové hudby v ČR uskutečnil koncert v rámci Festivalu hudebních nástrojů lidových muzik.
- Ve dnech 30. 9. – 2. 10. 2007 byl NÚLK spoluorganizátorem Kolokvia českých, moravských a slovenských bibliografů 2007, které pořádalo Sdružení knihoven ČR a Slovenská knižnica – Národný bibliografický ústav Martin (SR).

A. VIII. PÉČE O SBÍRKY A VÝSTAVNÍ ČINNOST

Sbírkové fondy a jejich evidence

- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost NÚLK při jednáních ve dnech 15. 8. a 12. 12. 2007 doporučil k zařazení do sbírek vybrané předměty, které byly následně zaevidovány a zařazeny do elektronické databáze Bach. Nově získané předměty do „podsbírky etnografické“ představují zejména doklady lidového oděvu z obce Rohatec a vybavení domácnosti.
- Do „podsbírky další – současná řemeslná výroba“ byly zařazeny předměty získané od nových držitelů titulu Nositel tradice lidového řemesla: Rozálie Blažková – pletení z kukuřičného šustí, Ing. Hana Buchtelová – ruční tkaní na stavu, Iveta Dandová – pletení z orobince, Blanka Mikolajková – pletení na rámu, krosienka, František Tureček – výroba lidové obuvi. Dále byly do sbírky zařazeny dřevěné výrobky, figurky ze šustí a soubor kraslic (NT1/2007-70/2007).
- Studijní fond byl rozšířen o textilní a oděvní doplňky (SF1/2007-55/2007).
- Dne 17. 10. 2007 byla do centrální evidence sbírek CES na odboru Muzeí a galerií MK ČR nahlášena nová přírůstková čísla NT 1/2006 – 178/2006, 92/2006 – 243/2006.
- V roce 2007 pokračovaly práce v evidenci a dokumentaci sbírek a byly zaměřeny na fotodokumentaci trojrozměrných sbírkových předmětů (1.620 ks), digitalizaci svitkových negativů (3.488 ks), skleněných negativů (250 ks) a fotografických pozitivů (650 ks), dále na tvorbu databází sbírkových předmětů. V systému BACH v roce 2007 pracovaly moduly: přírůstková a inventární kniha Sbírkový NÚLK, podsbírka Etnografická, podsbírka Další - současná řemeslná produkce. Práce na tvorbě databází pokračovaly v souvislosti s přiřazováním fotografií sbírkových předmětů.
- Souběžně s doplňováním informací k jednotlivým předmětům pokračovala i jejich systematizace - členění na tematické podskupiny, v navigačním systému BACH byly zpracovány a doplněny skupiny obuv a domácnost.

- Byl vyčleněn soubor ikonografických pramenů obsahující digitalizované snímky pořízené z pozitivů, skleněných a svitkových negativů.
- Archiv událostí byl doplněn o další karty výzkumu (folklorní materiál dr. Pavelčíka, vlastivědný materiál okresu Hodonín z let 1927 a 1928, výzkumy odborných pracovníků).
- Na základě žádosti MK (odbor fondů EU) byl vytvořen projekt na prezentaci tradiční řemeslné výroby v rámci Centra lidových tradic, areálu MVJVM a výstavní činnosti NÚLK.
- V souvislosti s výše uvedeným požadavkem byl vytvořen námět celostátní výstavy „Lidový oděv Čech, Moravy a Slezska“ s využitím moderních výstavních metod. Návrh výstavy obsahoval vývoj oděvní kultury od středověku do poloviny 20. století.
- Mgr. Petra Hrbáčová a Mgr. Martin Šimša se zúčastnili v Technickém muzeu v Brně konference Textil v muzeu ve dnech 18. – 19. 6. 2007 s příspěvkem (Lidový oděv z Rohatce ve sbírkách NÚLK a Soukenné nohavice na Moravě), které byly publikovány ve sborníku.

Uložení a ochrana sbírkových předmětů

- Při stěhování obrazů z místnosti vedle zámecké kaple do depozitáře v pivovaru proběhla jejich revize a oprava uložení. Současně byl převezen soubor not a partitur (396 ks). Pokračovalo ukládání textilních sbírkových předmětů (fond obsahuje 2635 ks) do nově zřízeného regálového systému a přepis uložení v databázi BACH.
- V roce 2006 byl z projektu ISO získán příspěvek na pořízení části regálového systému pro uložení textilních sbírek, v roce 2007 byla podána žádost o dotaci na dokončení pojezdového systému depozitáře v pivovaru. MK poskytlo 60 % potřebných finančních prostředků, zbývající náklady byly hrazeny z vlastních prostředků.
- Dne 30. 4. 2007 bylo provedeno plynování depozitáře na pivovaru.
- Po celý rok probíhalo průběžné konzervování sbírkových předmětů. Ošetřeno bylo celkem 657 ks sbírkových předmětů, soubor zámeckých přístrojů, textil a oděvní doplňky, konzervovány byly dřevěné i kovové předměty pro domácnost a zemědělství. Před uvedením do provozu byla konzervačními prostředky ošetřena stodola z Hrušek.
- Z historického mobiliáře byly restaurovány hodiny Schwarzvald, harmonium, židle a vybrané obrazy. Dne 9. 6. 2007 darovala hraběnka Monika von Magnis obraz P. Marie do zámecké kaple.

A. IX. PÉČE O PAMÁTKY A ÚDRŽBA AREÁLŮ

Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy

- V areálu Muzea vesnice jihovýchodní Moravy byla prováděna běžná údržba zeleně (sečení porostů, klestění stromů, výsadba a údržba vinice, postřiky). Pokračovalo šetření stavu zeleně.

- Před zahájením návštěvnické sezóny proběhla reinstalace, doplnění a nové zařízení některých expozic. Do provozu byl uveden katr v D5, v E12 byl doplněn inventář podle fotografické dokumentace, v B9 a H13 zhotoveny nové hliněné podlahy a v B9 a H14 podlahy opraveny, v H14 provedena ornamentální výmalba, ve stodole z Hrušek byla umístěna panelová výstava o historii sloupových stodol a o instalaci stodoly v areálu Muzea v přírodě.

- Na objektu C14 byla provedena výměna doškové krytiny, na objektech E5, E8, E12, E14, E16 a H12 oprava tvrdých krytin a na vstupním objektu oprava klempířských prvků. U objektů B9, C14, C7, E12, E21, H13 bylo opraveno dláždění, v areálu vodních staveb byla provedena celková oprava dřevěného mostu, upraven okolní terén stodoly z Hrušek.

- Ve vstupním objektu do Muzea vesnice byla po vzniklé havárii topného systému a přípravě projektové dokumentace v jarním období provedena rozsáhlá oprava rozvodů topení, výměna kotlů a vybudování nové kotelny. Oprava přinesla rozdělení topného systému na dva samostatné okruhy a uvolnění prostoru bývalé kotelny k jinému využití. Po otevření topných kanálů byl v prostoru kuchyně zjištěn havarijní stav rozvodů vody, proto byly nahrazeny novým vedením. Od května byla část objektu pronajata firmě VÍNO-VÍN Morava, s. r. o. pro provoz restaurace.

- Při běžné údržbě byly prováděny drobné opravy objektů, cest a plotů. Vlastními silami byla zhotovena nová vrata do letní zahrádky.

- Na základě výzvy MF ČR byl vypracován projekt na získání prostředků pro vypracování projektu v rámci III. Výzvy Norských fondů. Projekt obsahoval řešení stavební a prováděcí dokumentace na vybudování Centra dokumentace sekernického řemesla v ČR a objektů v areálu Muzea vesnice. Projekt nebyl do dalšího výběrového kola zařazen.

Budova Zámek

- Část Purkrábka – stavební práce v roce 2007 směřovaly k dokončení maleb, nátěrů, kompletace sociálních buněk. V exteriéru byla plně obnovena původní fasáda. V závěru roku byla celková oprava dle projektu dokončena, dne 18. 12.

2007 byl objekt zkolaudován a objektu bylo navrženo plné funkční využití. Celkovou rekonstrukcí byly obnoveny cenné historické prostory - schodiště, rytířský sál, salonky, dále jsou rehabilitovány další prostory tak, že vznikl provozně dokonalý soubor s jednoduchou a přehlednou strukturou. Tato část zámku bude využívána pro hlavní činnost NÚLK (výukové a konferenční prostory - rytířský sál, předsálí, zázemí pro pracovníky, ubytovací kapacita ve 2.NP, 2 garsoniéry a 1 dvoupokojový byt ve 3.NP). Zrekonstruované prostory budou dočasně (do doby vybudování pracoven ve 4.NP budovy zámku) sloužit jako zázemí pro pracovníky Centra lidových tradic a Centra hmotného kulturního dědictví, část bude využívána pro ubytování. V závěru roku byla pořízena část interiérového vybavení.

- V roce 2007 byla provedena oprava části střechy hlavní budovy zámku (materiál Beternit), včetně oplechování.

- V rámci obnovy interiérů byla provedena oprava parketových podlah v reprezentačních místnostech a další etapa nátěrů oken ve 3. NP a dveří v 1.NP.

V závěru roku byla provedena celková oprava vstupní místnosti na Purkrábkou ze strany parkoviště, byly odstraněny zvětřelé omítky, opravena elektroinstalace, zhotoveny sanační omítky a podlaha, provedena výměna oken a vrat, připraven rozvod pro elektrický zabezpečovací systém.

- Práce na obnově a údržbě památek ve správě NÚLK jsou prováděny vždy za odborného dozoru zástupců Národního památkového ústavu v Brně a průběžně konzultovány s ing. arch. Markem Tichým, autorem studie obnovy zámku.

Areál zámeckého parku

- Běžná údržba stávající zeleně byla prováděna v průběhu celého roku: prořez a sbírání suchých větví, údržba živých plotů, sečení zelených ploch několikrát v průběhu sezóny, údržba vysázených keřových porostů (odplevelení ruční okopávkou a přihnojení porostů). V areálu parku se objevilo vandalství, bylo zaznamenáno opakované poškozování zeleně.

- V areálu parku byla provedena poslední etapa výsadby zeleně za podpory Státního fondu životního prostředí. V rámci celé obnovy parku bylo vysázeno celkem 19 490 kusů keřů, 480 stromů a ošetřeno bylo 95 význačných stromů v areálu v hodnotě více než 4,5 mil. Kč. Dokončení projektu obnovy bylo vysoce hodnoceno odbornou veřejností jako důležitý krok regenerace významného krajinného prvku s přírodovědnou, historickou a krajinnotvornou funkcí na daném území.

- V rámci údržby objektů v památkově chráněném parku byly prováděny průběžně drobné opravy, byl opraven prostor skladu využívaný jako šatna pro

pracovníky útvaru správy areálu. V amfiteátrech byly provedeny nezbytné opravy laviček, pódíí, fasád objektů, potřebné revize a opravy elektroinstalací. U amfiteátru Zámek byla rekonstruována rozvodná skříň, v amfiteátru Bludník byly instalovány nové konstrukční prvky sloužící k umístění ozvučovací techniky, současně bylo nad pódíem nově instalováno osvětlení. V přístavbě konzervační dílny byla provedena rekonstrukce elektroinstalace.

- U dodavatelských stavebních akcí byl trvale zajišťován stavební dozor a inženýrská činnost.

A. X. SPRÁVA INFORMAČNÍHO SYSTÉMU

V průběhu roku 2007 bylo v rámci dokončení rekonstrukce budovy tzv. Purkrábky provedena instalace počítačové sítě. V návaznosti na zřízení nového segmentu sítě byly rekonstruovány páteřní rozvody, zřízena serverová místnost a doplněny aktivní prvky sítě. Pro účely záměru vědy a výzkumu byl zřízen a vyčleněn zvláštní segment sítě s vlastní infrastrukturou a doplněn o diskové pole pro zálohování výsledků činnosti. Nový systém je postupně integrován do stávajícího storage systému z roku 2006.

S ohledem na dlouhodobý záměr konsolidace tiskových služeb a nákladů bylo započato s instalací multifunkčních tiskových a kopírovacích zařízení pro pracovní skupiny a přikročeno k útlumu provozu starších tiskových zařízení.

V roce 2007 také probíhala průběžná obměna pracovních stanic, uprady uživatelských programů, centrálního antivirového řešení, průběžná kontrola počtu a stavu uživatelských licencí běžného softwaru (operační systém, kancelářský balík, klientské programy). Ze specializovaných programů byly pořízeny další licence programů pro podporu prezentační, grafické a vydavatelské činnosti od firmy Adobe. V roce 2007 došlo k plánovanému upgradu knihovního informačního systému včetně migrace dat a oživení intranetového katalogu knihovny.

V rámci činnosti byla zabezpečována technická stránka provozu webových prezentací a tzv. elektronické knihovny ve spolupráci s externím dodavatelem. V průběhu roku 2007 byla v návaznosti na nároky uživatelů monitorována možnost změny poskytovatele připojení k Internetu, záměr byl prozatím odložen.

B. ÚKOLY VÝZKUMU A VÝVOJE

Úkoly výzkumného záměru byly plněny v souladu s Rozhodnutím Ministerstva kultury o poskytnutí institucionální podpory na výzkumný záměr ze dne 19. 1. 2007. Zpráva o průběhu a výsledcích řešení výzkumného záměru „Proměny tradiční lidové kultury a její vazby na hmotné a nehmotné kulturní dědictví lidstva“ v roce 2007 byla projednána a schválena Ředitelskou radou NÚLK na zasedání ve Strážnici dne 5. 12. 2007 a interní oponentskou komisí Národního ústavu lidové kultury na zasedání, které se uskutečnilo v Brně dne 12. 12. 2007.

Členění výzkumného záměru na dílčí projekty:

I. Identifikace, dokumentace a prezentace projevů lidové kultury

I. A. Dokumentace tradiční lidové kultury – archivní a terénní výzkum

Garanti projektu: Mgr. J. Blahůšek, Mgr. M. Šimša
Řešitelé: Mgr. J. Blahůšek, Mgr. M. Šimša, Mgr. M. Škopík,
PhDr. J. Jančář, CSc., PhDr. V. Ondrušová, PhDr. J.
Krist, Mgr. M. Petříková, Mgr. J. Vrtalová

- I. A. a) 2004 – 2010
Dokumentace výročních obyčejů (garant Mgr. J. Blahůšek).
- I. A. b) 2004 – 2010
Řemeslná výroba (garant Mgr. M. Šimša).
- I. A. c) 2004 – 2010
Dokumentace lidového stavitelství na JV Moravě
(garant Mgr. M. Šimša).
- I. A. d) 2004 – 2010
Sídelní, ekonomická a sociální struktura strážnického panství
(garant Mgr. M. Šimša).
- I. A. e) 2004 – 2006
Katalog Muzea vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici
(garant Mgr. M. Šimša).
- I. A. f) 2004 – 2006
Ikografické doklady nástrojové hudby na Moravě
(garant Mgr. J. Blahůšek).
- I. A. g) 2004 – 2007
Tradiční lidová kultura a filmová tvorba (garanti Mgr. J. Blahůšek,
PhDr. V. Ondrušová).

I. B. Audiovizuální encyklopedie vybraných jevů lidové kultury

Garanti projektu: Mgr. M. Šimša, Mgr. J. Blahůšek
Rešitelé: PhDr. J. Krist, PhDr. J. Jančář, CSc., PhDr. V. Ondrušová, Mgr. J. Blahůšek, Mgr. J. M. Krist, M. Zelinka, Mgr. M. Petříková, Mgr. J. Vrtalová

I. B. a) 2004 – 2010

Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska (garant Mgr. J. Blahůšek).

I. B. b) 2004 – 2010

Lidová řemeslná výroba – řada A (garant Mgr. M. Šimša),
Lidová řemeslná výroba – řada B – Technologie lidového stavitelství
(garant Mgr. M. Šimša).

I. C. Elektronická knihovna Národního ústavu lidové kultury

2004 – 2010 Garant projektu: Mgr. J. Blahůšek

I. D. Digitální archivace a tvorba databází

2004 – 2010 Garanti projektu: Mgr. J. Blahůšek, Mgr. M. Šimša,
Mgr. Michal Škopík

II. Proměny folkloru a folklorního hnutí

II. A. Folklorismus a prezentace folkloru

Garant projektu Mgr. J. Blahůšek

Rešitelé projektu: PhDr. J. Krist, PhDr. V. Ondrušová, PhDr. J. Jančář,
CSc., Mgr. M. Šimša, Mgr. M. Škopík, Mgr. P. Kalábová, L. Horehled'ová, Mgr. M. Petříková,
dokumentační technik NÚLK

II. A. a) 2004 – 2010

Dokumentace folklorních festivalů a slavností v ČR
(garant Mgr. J. Blahůšek).

II. A. b) 2004 – 2007

Zpracování publikace Folklorní slavnosti a festivaly v České republice (garant PhDr. J. Krist,
PhDr. J. Jančář, CSc.).

II. A. c) 2006

Symposium „Současný folklorismus a prezentace folkloru“
(garant Mgr. J. Blahůšek).

II. B. Proměny funkcí dětského folkloru

Garant projektu: PhDr. V. Ondrušová
Řešitelé projektu: PhDr. A. Schauerová, PhDr. V. Ondrušová, Mgr. L. Uhlíková, Ph.D., Mgr. J. Blahůšek

II. B. a) 2004 – 2005

Přípravné a redakční práce na publikaci Od folkloru k folklorismu. Slovník dětského folklorního hnutí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.
(garant PhDr. V. Ondrušová).

II. B. b) 2006

Tradiční lidová kultura a výchova - publikace především pro potřebu školy folklorních tradic (garant PhDr. V. Ondrušová).

II. B. c) 2006 – 2007

Videodokumentace práce vybraných vedoucích dětských, případně dospělých folklorních souborů a dětských muzik
(garant PhDr. V. Ondrušová).

II. B. d) 2007

Symposium „Proměny funkcí dětského folkloru ve školní a mimoškolní výchově“ spojené se seminářem určeným pro učitele
(garant PhDr. V. Ondrušová).

VÝSLEDKY ŘEŠENÍ DÍLČÍCH PROJEKTŮ ZA ROK 2007

I. Identifikace, dokumentace a prezentace projevů lidové kultury

I. A. Dokumentace tradiční lidové kultury – archivní a terénní výzkum

I. A. a)

Dokumentace výročních obyčejů (2004 – 2010)

- Mgr. Jan Blahůšek, Mgr. Martin Šimša

NÚLK v roce 2007 pokračoval v systematické dokumentaci výročních obyčejů. U většiny úkolů výzkumného záměru NÚLK bylo pokračováno v jejich naplňování podle předem stanovených cílů obsažených ve schváleném návrhu celého výzkumného projektu.

Etnokulturní tradice v současné společnosti

Jízda králů

VLČNOV

V roce 2007 proběhla se štábem R. Chudoby z Brna audiovizuální dokumentace všech událostí spojených s Jízdou králů ve Vlčnově. Byl natočen Krojový ples s představením krále (27. 1. 2007), Velikonoce (pletení kančuchu 7. 4., obchůzka po vesnici 9. 4.), Stavění máje (30. 4.), Jízda králů (26. 5. – Večer pro krále a Posezení v búdách, 27. 5. Jízda králů). Ve spolupráci s Ing. Antonínem Pavelčíkem a dalšími dobrovolníky byla provedena dotazníková akce týkající se tradice Jízdy králů ve Vlčnově. V rámci výzkumu bylo shromážděno velké množství obrazových a listinných materiálů, např. novinové a časopisecké výstřižky, pohlednice, brožurky a plakáty. V průběhu letošního roku proběhl osobní výzkum u 6 rodin, který byl zdokumentován zvukově (s následným přepisem) a fotograficky.

SKORONICE

Jízda králů ze Skoronice byla pořádána v rámci festivalu Slovácký rok v Kyjově. Letošní XVII. ročník se uskutečnil v termínu 9. - 12. 8. 2007. Chasa ze Skoronice předvádí Jízdu králů na Slováckém roku v Kyjově pravidelně již od roku 1956.

Dne 26. 7. 2007 byla zdokumentována (video, foto) za přítomnosti hlavní organizátorky paní Marie Holcmanové a členů Kulturního a vlastivědného sdružení Skoronice výroba papírových ozdob na koně a vůz. Přípravy na konání Jízdy byly natáčeny v neděli 12. 8. již od brzkého rána, kdy docházelo k posledním úpravám papírové výzdoby, oblékání krále a jeho pobočníků do svátečního kroje a strojení koní. Samotná Jízda králů se uskutečnila na náměstí v Kyjově za přítomnosti skoronické chasy od 10.30 a byla natočena kompletně včetně žádání o povolení před Městským úřadem v Kyjově a vyvolávek před jednotlivými domy.

KUNOVICE

Dokumentace Jízdy králů v Kunovicích byla v roce 2007 založena na dotazníkové akci, která byla zaměřena na nejstarší pamětníky Jízdy králů. Následoval výzkum u respondentů mladších ročníků. Kromě speciálně vytvořených dotazníků byla při výzkumu využita metoda osobních rozhovorů, z nichž většina byla zaznamenána na zvukový nosič. Pro archivní účely byly

naskenovány zapůjčené fotografie dokumentující Jízdu králů v rozličných časových obdobích. Uvedené materiály byly doplněny novinovými a časopiseckými články, zprávami a dalšími pramennými materiály o Jízdě králů v Kunovicích v minulosti. Výzkum bude pokračovat v následujících letech.

Hody na Slovácku

V souvislosti s akčním plánem, který obsahovala nominace verbuňku na prohlášení za Mistrovské dílo ústního a nemateriálního dědictví lidstva UNESCO, pokračuje NÚLK v dokumentaci akcí obyčejového cyklu, při nichž se verbuňk na Slovácku uplatňuje. Jsou to především hody. Ve dnech 30. 9. – 2. 10. proběhlo ve spolupráci s Agenturou Rudolf Chudoba z Brna natáčení hodové tradice v Dolních Bojanovicích jak v hlavní den hodů, tak při jejich pokračování ve všední den.

V roce 2007 pokračoval výzkum archivních materiálů zaměřených na dokumentaci výročních obyčejů. Z pozůstalosti Františka Bartoše bylo zpracováno téma svatodušní královské jízdy na Hané a masopustní obchůzky Hřebenářů. Pro doplnění archivních materiálů byla provedena excerptce materiálu z literatury a časopisů pro studie zveřejněné v NR.

Šimša, M.: „Prach starý obyčej o králích“ – svatodušní objížďka v Mysločovicích a její kontext. Národopisná revue, 17, 1/2007, s. 31 – 38.

Šimša, M.: Masopustní obchůzka „hřebenářů“ – nové aspekty jejího výkladu. Národopisná revue, 17, 3/2007, s. 178 – 181.

I. A. b)

Řemeslná výroba (2004 – 2010)

- *Mgr. Martin Šimša, PhDr. Josef Jančář, CSc.*

Úkol se zaměřuje na zachycení a dokumentaci tradiční řemeslné výroby a její produkce. Součástí úkolu je rovněž shromažďování trojrozměrných dokladů současné výroby. Výběr je plánován s ohledem na zastoupení všech hlavních oborů lidové tvorby - zpracování dřeva, slámy, proutí, lýka, hlíny, kovu, skla, rohoviny, kůže, vlny, textilu a jejich kombinací. Při výzkumu byl zachycen také přesah lidové výroby do současnosti, která je často nesena nikoli samouky, případně poučenými výrobci, ale právě naopak odborně vzdělanými frekventanty středních a vysokých škol.

V rámci tohoto úkolu byla pořízena kompletní dokumentace výrobců oceněných titulem Nositel tradice lidových řemesel v roce 2007:

Rozálie Blažková, Osvětimany, výrobky pletené z kukuřičného šustí,

Ing. Hana Buchtelová, Malá Vrbka, ruční tkaní na tkalcovském stavu,
Iveta Dandová, Mnichovo Hradiště, výrobky pletené z orobince,
Blanka Mikolajková, Rožnov p. R. , pletení na rámu – krosienka,
František Tureček, Kostice, výroba krojové obuvi.

Od oceněných výrobců bylo v roce 2007 pořízeno 66 ks sbírkových předmětů (zapsány v CES pod přírůstkovými čísly NT 1/2007 – 66/2007).

V roce 2007 byla vydána za finanční podpory MK publikace Nositelé tradice lidových řemesel I. Publikace představuje 32 držitelů titulu oceněných v letech 2001–7, pro jednotlivé výrobce byla nově zpracována textová charakteristika a pořízena fotodokumentace. Publikace představuje titul Nositel tradice, ochrannou známku a systém současné péče o tradiční řemesla.

Šimša, M.: Nositelé tradice lidových řemesel I. Strážnice, NÚLK 2007, 156 s. ISBN 978-80-86156-92-7.

Šimša, M.: Nositelé tradice 2007. Národopisná revue, 17, 4/2007, s.271-273.

I. A. c)

Dokumentace lidového stavitelství na JV Moravě (2004 – 2010)

- Mgr. Martin Šimša, Mgr. Petra Hrbáčová (Kalábová)

Stavební vývoj vesnice jihovýchodní Moravy

V roce 2007 pokračoval výzkum lidového stavitelství obcí na Veselsku a Ostrožsku. Byl zaměřen na využití tradičních prvků ve stavitelství 20. století, na pozůstatky lidových staveb a stavební projevy, charakteristické pro danou lokalitu, na podobu dnešní vesnice.

Kalábová, P.: Uplatnění prvků tradičního lidového stavitelství v současné vesnické výstavbě na Veselsku. In: Současná výstavba na vesnici a tradiční lidová architektura. Sborník Městského muzea Sedlčany. Sedlčany 2007, s.19-24.

Surá, A.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Ostrožská Nová Ves. Strážnice 2007, 11 s., přílohy 12 s., 195 ks fotografií, rkp. v archivu NÚLK.

Lubalová, L.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Ostrožská Lhota. Strážnice 2007, 11 s., přílohy 14 s., 218 ks fotografií, rkp. v archivu NÚLK

Rybníkář, F.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Hluk. Strážnice 2007, 8 s., přílohy 7 s., 287 ks fotografií.

Součástí úkolu je také archivní výzkum, zaměřený na dokumentaci staveb, jejichž realizace byla plánována pro Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy. Výsledkem jsou historické pasporty dvou staveb z Tvrdonic, které by měly být součástí areálu Podluží a usedlosti z obce Doubravy, řadící se k areálu luhačovického Zálesí.

Bobčík, P.: Historická dokumentace domů vytypovaných pro výstavbu v areálu MVJVM. Dům č. 148 a 307 z Tvrdonic, Dům č. 8 z Doubrav. Strážnice 2007, 49 s., rkp. v archivu NÚLK.

I. A. d)

Sídelní, ekonomická a sociální struktura strážnického panství (2004 – 2010)

– *Mgr. Martin Šimša, PhDr. Jiří Pajer, CSc., Mgr. Petr Bobčík, Bc. Klára Brožovičová*

Výzkum je zaměřen na dokumentaci historických forem a struktur fungování lidové kultury v mikroregionu vrchnostenského panství. Ve vybraných lokalitách bude provedena rekonstrukce struktur, na jejímž základě bude možné zkoumat jednotlivé kulturní jevy. Úkol předpokládá rozsáhlý a detailní archivní výzkum se zapojením širšího kolektivu řešitelů. V roce 2007 pokračoval ve spolupráci s dr. J. Pajerem rozsáhlý a časově náročný průzkum archivních pramenů, který komplikovalo stěhování Moravského zemského archivu.

Pajer, J.: Edice purkrechtní knihy městečka Velká nad Veličkou, Závodi. Strážnice 2007, 534 s., rkp. v archivu NÚLK.

I. A. e)

Katalog Muzea vesnice jihovýchodní Moravy ve Strážnici (2004 – 2006)

– *Mgr. Martin Šimša, Mgr. Petra Hrbáčová, Mgr. Petr Bobčík*

Úkol byl ukončen v roce 2006.

I. A. f)

Ikonografické doklady nástrojové hudby na Moravě (2004 – 2006)

– *Mgr. J. Blahůšek*

Úkol byl ukončen v roce 2006. Vybrané fotografie byly v roce 2007 použity jako doprovodná výstava v rámci naučného pořadu Abeceda řemesel v Muzeu vesnice, věnovanému výrobě hudebních nástrojů.

I. A. g)

Tradiční lidová kultura a filmová tvorba (2004 – 2007)

– *Mgr. J. Blahůšek, PhDr. V. Ondrušová*

Historické filmové dokumenty obsahující doklady projevů tradiční lidové kultury, které se dochovaly na filmových pásech uložených v depozitářích Národního filmového archivu (NFA), se mohou stát významným podkladem pro současné bádání. Cílem projektu je sonda do málo známé oblasti tradiční lidové

kultury, která je zachycena na filmových dokumentech uložených v Národním filmovém archivu. Spolupráce NÚLK s NFA byla přesně specifikována na společném jednání statutárních zástupců a odborných pracovníků dne 6. března 2006 a je nadále rozvíjena. Posun v termínech plnění úkolu je dán především koordinací společných činností na projektu a respektováním časových a personálních možností NFA, který se v současnosti zapojuje do celoevropského projektu vytváření filmové databáze. NÚLK má zájem využít některé výstupy a z hlediska finančního i co nejeefektivněji, rozhodl se proto z těchto důvodů počkat, až budou zásady vznikající evropské spolupráce vytvořeny. Na základě oboustranných dohod mezi NÚLK a NFA jsou vybrané výsledky týkající se filmů s tematikou obsahující doklady tradiční lidové kultury převáděny z databáze NFA do databáze NÚLK. V roce 2007 bylo prohlédnuto přibližně 250 filmů a jim odpovídajících položek databáze, z nichž 15 (cca 5 hod. filmového záznamu) odpovídá stanoveným podmínkám. Jedná se o filmy s datací do roku 1924. Identifikační údaje těchto filmů včetně anotace byly zpracovány a zařazeny do databáze NÚLK.

Vzájemná spolupráce je také rozvíjena v rámci poradenské činnosti NÚLK, který nabídl své odborné posouzení vybraných vznikajících anotací NFA uváděných v evropské databázi. Z hlediska postupu při zpracování, ovlivněného zapojením se do nově vytvořeného koncepčního plánu spolupráce s partnerskou institucí, navrhl NÚLK pokračovat v naplňování tohoto úkolu výzkumného záměru oproti původnímu plánu i v následujících letech trvání výzkumného záměru.

I. B. Audiovizuální encyklopedie vybraných jevů lidové kultury

I. B. a)

Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska (2004 – 2010)

Redakční rada: Mgr. J. Blahůšek, PhDr. J. Krist, PhDr. V. Ondrušová, †Mgr. J. M. Krist, Mgr. M. Petříková, Mgr. J. Matuszková, Dr., MgA. J. Maděrič, R. Chudoba, PhDr. K. Pavlišťík, CSc.

Od roku 2000 je zpracovávána druhá řada videoencyklopedie *Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska* nazvaná *Mužské taneční projevy*. Dosud je její součástí šest vydaných dílů slováckého verbuňku včetně doprovodných publikací a v archivu NÚLK uložených dalších studijních materiálů týkajících se mužských tanců a tanečních projevů. Podle návrhu Zdenky Jelínkové bylo v roce 2004 zpracováno téma tzv. *zpívání na pivo*; v roce 2005 navázalo odborné

zkoumání *lašského a slezského skoku* a v roce 2006 studium *masopustních (mečových) tanců*.

V roce 2007 byl v rámci výzkumného záměru zpracováván mužský sólový tanec improvizacího charakteru – *odzemek*. Tento tanec vyskytující se na našem území ve třech výrazných moravských regionech - na Valašsku, Strážnicku a Hornácku, má jednoduchou osmitaktovou stavbu a melodicky se opírá o jedinou píseň Hopsa, chlupci od země (s několika textovými variacemi), která je zachycena již ve 14. století jako pastýřská. Tanečník („odzemkář“) je při svém projevu ovlivněn publikem, pro které tančí nebo které jej při tanci obklopuje a muzikou, která svou hrou tanečníka doprovází a reaguje na rytmus jeho tanečních kroků.

Pro účely odborného zpracování byla z významných tanečníků a odborníků vytvořena pracovní skupina. Studii (doprovodná publikace) zpracovala MgA. Kateřina Silná, scénář DVD vypracovali J. Matuszková a O. Štroblík. Jednání redakční rady pro lidové tance proběhlo 15. 3. 2007 (projednáno DVD k mečovým tancům, dokumentace tzv. tanců „do skoku“, mužské taneční projevy při párovém tanci). Další schůzka redakční rady se uskutečnila 7. prosince 2007.

V rámci příprav tanečních medailonů obcí byl pořízen soupis všech materiálů z videoarchivu NÚLK, které se vztahovaly k tanečním projevům jednotlivých podoblastí Slovácka (k Dolňácku, Podluží, Hanáckému Slovácku, Hornácku a Kopanicím). Soupis byl doplněn i o snímky z pozůstalosti J. M. Krista. Pro dokumentaci byly vybrány tyto obce: Svatobořice – Místřín, Kyjov, Strážnice a Huštěnovice (za Dolňácko), Dolní Bojanovice a Lanžhot (za Podluží), Archlebov a Velké Bílovice (za Hanácké Slovácko), Velká nad Veličkou (za Hornácko), Starý Hrozenkov (za Kopanice). V uvedených obcích byl proveden základní výzkum stavu tanečnosti.

Silná, K.: Odzemek. Doprovodná publikace ke stejnojmennému projektu Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska, řada druhá – Mužské taneční projevy, díl sedmý. NÚLK, Strážnice 2007, ISBN 978-80-86156-95-8.

Matuszková, J. a Štroblík, O.: Odzemek. DVD, Strážnice 2007.

I. B. b)

Lidová řemeslná výroba (2004 – 2010)

- *Mgr. Martin Šimša, PhDr. Josef Jančář, CSc.*

Redakční rada - *Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., PhDr. Ivo Frolec, Rudolf Chudoba, Mgr. Petra Hrbáčová, PhDr. Jan Krist, Mgr. Martin Šimša, PhDr. Vlasta Ondrušová, PhDr. Alena Vondrušková, Milan Zelinka*

V roce 2007 se redakční rada projektu sešla na svém pravidelném jednání dvakrát (7. 4. a 31. 10.) a prodiskutovala návrhy scénářů, připomínky k realizaci jednotlivých dílů a přípravu dalších projektů. Na základě předchozích jednání byla zahájena příprava nové řady videoprojektu zaměřeného na dokumentaci hmotného kulturního dědictví v roce 2008. První dva díly této nové řady budou věnovány výrobě mužského a ženského lidového oděvu z Kunovic (autorka PhDr. Romana Habartová předložila scénář).

Lidová řemeslná výroba - řada A: Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR

Díl IV. 6 část Textilní techniky - provaznictví a prýmkařství (autor Mgr. Martin Šimša) nebyl realizován z důvodu velké finanční a časové náročnosti dílu Střecha a střešní krytiny řady B.

Lidová řemeslná výroba – řada B: Technologie lidového stavitelství

V roce 2007 se realizační tým soustředil na dokončení dílu Střecha a střešní krytiny řady B. Technologie lidového stavitelství (autorky Mgr. Petra Hrbáčová, PhDr. Věra Kovářů). V dílu je zachycena výroba a pokrývání střechy doškem, šindelem, břidlicí a pálenou taškou.

Hrbáčová, P., Kovářů, V.: Střecha a střešní krytiny. DVD, Strážnice 2007

Hrbáčová, P., Kovářů, V.: Střecha a střešní krytiny. Doprovodná publikace ke stejnojmennému filmovému dokumentu. Strážnice 2007, 72 s., ISBN 80-86156-09-5; 978-80-86156-94-1

I. C. Elektronická knihovna NÚLK (2004 – 2010)

- *Mgr. Jan Blahůšek*

Již od roku 2003 pracuje NÚLK na projektu tzv. *elektronické knihovny*, ve které chce pomocí www stran a internetu veřejnosti zpřístupňovat dokumenty, které jsou pro studium lidové kultury zcela zásadní, jejichž vypůjčení a jakákoliv manipulace v knihovnách je spojena s řadou problémů a někdy je i zcela nemožná.

V roce 2007 byla provedena digitalizace publikací:

- Národopisný věstník československý z let 1906 – 1934 (třicet ročníků).
- Sborník z Národopisné výstavy Československé. Praha 1895.

Digitalizované materiály jsou dostupné na www.nulk.cz. V současnosti probíhá rovněž jejich grafické zpracování tak, aby jejich podoba odpovídala nově vytvořené podobě internetové prezentace NÚLK.

I. D. Digitální archivace a tvorba databází (2004 – 2010)

- Mgr. J. Blahůšek, Mgr. M. Škopík, Mgr. M. Petříková, Mgr. M. Šimša,
Mgr. P. Hrbáčová, Bc. Jarmila Vrtalová

a) Společné náklady na zabezpečení úkolů

Společné náklady na zabezpečení úkolů se prolínají s řadou jednotlivých úkolů a projektů. Jedná se především o zajištění médií pro ukládání výstupů z úkolů, servis a drobné doplňky technických prostředků, které jsou využívány pro plnění úkolů VaV.

Archivace dat

Na základě dlouhodobých zkušeností a veřejně dostupných testů médií byla zakoupena sada optických médií (CD a DVD Taio Yuden) pro operativní zálohování a přenos dat a současně pro střednědobé uložení výstupů projektů. Pro zajištění ochrany a dlouhodobého uložení dat na centrálním úložišti byla prodloužena nadstandardní záruka diskového pole Alnico. Ve vazbě na rozšíření kapacity diskových polí byla pořízena sada zálohovacích médií LTO 3, aby bylo možno zálohovat a archivovat datové sklady v plném rozsahu.

Údržba a doplňky techniky

Pro zabezpečení bezproblémového provozu techniky (profesionálních skenerů, magnetofonů a kamer) používané při plnění úkolů VaV bylo nutné zajistit pravidelný servis náročných digitálních technologií, jejich kalibraci a adjustaci. Pro zajištění různorodých úkolů VaV 2007 byl proveden upgrade pevných disků videostřížny (z důvodu nedostatečné kapacity), pořízeny externí disky pro přenos a operativní zálohování dat.

b) Digitalizace fotografického a filmového fondu

V roce 2007 pokračovaly práce na dlouhodobém záměru postupné digitalizace filmů, které jsou uloženy v dokumentačních fondech NÚLK. Byla dokončena první etapa digitalizace fondu filmů a zahájeno zpracování filmů z osobního fondu Zdeny Jelínkové. Situaci při zpracování tohoto fondu komplikuje technický stav řady filmů. V rámci dokončení a ucelení digitalizačních projektů z let minulých byla digitalizována malá skupina negativů na skleněné podložce, negativních filmů větších formátů a byla započata rutinní digitalizace fotografického fondu (digitalizace reprezentativního vzorku černobílých i barevných negativů formátu 35 mm různého stáří a původu).

Digitalizace nejstarších kazet VHS z videofondu NÚLK:

Obecně uznávaná doba životnosti kazet VHS (a S-VHS) bývá udávána v horizontu asi 15 let, bylo proto rozhodnuto o zahájení digitalizace nejstarší části videotéky NÚLK. V první etapě byly zahrnuty hlavně kazety VHS z druhé poloviny 80. let, které jsou bezprostředně ohroženy a jejichž archivní stabilita může být narušena. Po konzultaci s dlouhodobým garantem služeb v oblasti zpracování videozáznamů bylo rozhodnuto přepsat tyto záznamy souběžně na kazety DVCAM a přitom vytvořit sady studijních médií formátu DVD-Video, které budou sloužit pro studijní účely. V roce 2007 byla realizována první část (více než 30 ks).

Reedice videoprojektu Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska na médiu DVD

S postupným útlumem prodeje kazet VHS a výrazně nižším zájmem odběratelů o tento formát započal NÚLK reedici celého projektu na médiu DVD-Video. S ohledem na zájem odběratelů byla jako první znovu vydána sada 3 dílů Lidových tanců ze Slovácka. Postupná reedice je nutná pro celou ediční řadu VHS.

c) Digitalizace listinných dokumentů, digitalizace výstřížků, fond Z.

Jelínkové

V roce 2007 pokračovalo zpracování další části pozůstalosti Z. Jelínkové, byl digitalizován rozsáhlý vzorek listinných materiálů ze sběrů z Jihlavy a jejího širšího okolí.

d) Spolupráce s Českým rozhlasem

V roce 2007 pokračoval NÚLK ve smluvně garantované spolupráci s Českým rozhlasem, především při digitalizaci a archivaci nejcennějších fondů zvukových záznamů tradiční lidové hudby a folkloru a zčásti také při prezentaci těchto výstupů. V rámci spolupráce s Českým rozhlasem Brno byla provedena první etapa digitalizace dokumentace hudební redakce. Jednalo se o listinné materiály různého typu a stáří (od 40. do 90. let 20. století), digitalizováno bylo 1930 listů. Při přípravě pořadů MFF 2007 bylo využito materiálů z Českého rozhlasu Plzeň, společně s Českým rozhlasem v Brně a Ostravě byly pořízeny záznamy vybraných pořadů MFF Strážnice 2007.

e) Tvorba databáze sbírkového fondu

Úkolem je postupná digitalizace sbírkových fondů NÚLK. Získané snímky jsou začleněny do stávající databáze sbírkových fondů BACH, která umožňuje zpřístupnění stávající evidenční karty jednotlivých sbírkových předmětů, na

nichž je zachycen popis, uložení a mnoho dalších informací a současně i vizuální podobu předmětu. Pro orientaci a rychlejší vyhledávání v databázích jsou postupně vypracovávány navigační systémy (v r. 2007 skupiny obuv a domácnost). Bylo provedeno vyčlenění souboru ikonografických pramenů, který obsahuje digitalizované snímky pořízené z pozitivů a skleněných či svitkových negativů. Soubor obsahuje 10.000 evidenčních jednotek, které se dále člení do jednotlivých kapitol navigátoru.

V roce 2007 pokračovala digitalizace:

- Dokumentace trojrozměrných sbírkových předmětů z fondů živnostenské dílny, řemeslná výroba, bedněné nádoby, sedací nábytek, vybavení domácnosti, výtvarné umění, současná řemeslná produkce a zámecká obrazárna. Celkem bylo pořízeno 1620 ks snímků.

- V roce 2007 bylo digitalizováno 3480 ks svitkových negativů a kino-filmů, 250 ks skleněných negativů od H. Landsfelda. Snímky v archivní kvalitě jsou uloženy v archivu, v náhledové kvalitě jsou umístěny do databáze.

- Digitalizace fotografických pozitivů ze sbírek NÚLK probíhá vlastními silami. Snahou je opět zpřístupnění materiálu odborné veřejnosti. Celkově bylo naskenováno a zpracováno 550 ks snímků dokumentující činnost H. Landsfelda a téměř 100 ks velkoformátových fotografií.

- Pokračovaly práce na zpracovávání databáze výzkumových karet (folklorního materiálu z jihovýchodní Moravy – dosud zpracováno 14.000 ks evidenčních jednotek).

Nákupy techniky a technických doplňků

Pro obecné zajištění úkolů bylo nakoupeno nutné programové vybavení (upgrady programů a program pro zpracování dodávaných prepisů filmů), externí pevný disk pro přenos dat od dodavatelů a malé poslechové monitory.

Skenery a příslušenství

Proběhla komplexní přestavba malého pracoviště pro digitalizaci obrazových materiálů (diapozitivy, filmy, fotografie a obrazové předlohy do velikosti formátu A4). Nedílnou součástí úkolu jsou práce odborného konzultanta včetně zavedení systému profesionální správy barev (CMS). Náhrada morálně a technicky zastaralého systému z roku 2000.

Informační systém NÚLK

V rámci upgradu informačního systému byl souběžně s rekonstrukcí počítačové sítě instalován zvláštní segment sítě zahrnující optické páteřní trasy, aktivní prvky sítě včetně připojení centrálního úložiště dat. Dalším krokem

v doplnění informačního systému NÚLK bylo pořízení diskového pole pro ukládání dat vědy a výzkumu (digitální archiv, digitální knihovna NÚLK, digitalizované filmy, videozáznamy, fotografie a sbírkové předměty). Nejcennější data budou synchronizována s jejich zálohami na diskovém poli centrálního úložiště dat a archivována na datových kazetách LTO3.

II. Proměny folkloru a folklorního hnutí

II. A. Folklorismus a prezentace folkloru

II. A. a)

Dokumentace folklorních festivalů a slavností v ČR (2004 – 2010)

– Mgr. J. Blahůšek

a) Dokumentace folklorních festivalů a slavností v ČR

Důležitým okruhem výzkumného záměru NÚLK je dokumentace folklorních festivalů a slavností v České republice. Jako pozorovatelé se zaměstnanci NÚLK zúčastnili i vybraných zahraničních festivalů (především festivalů CIOFF). Zprávy o dokumentaci jsou společně s fotografiemi a videozáznamy uloženy v archivu NÚLK.

V roce 2007 jsme provedli dokumentaci těchto akcí:

FF Pardubice – Hradec Králové, Pardubice, Hradec Králové, 1. 6. – 3. 6.

FF Podluží v písni a tanci, Tvrdonice, 1. 6. – 4. 6.

„Pod křenovské máj“¹, Křenovice, 3. 6.

MAF Rožnovská Valašska, Rožnov pod Radhoštěm, 8. 6. – 10. 6.

MDFP „Kunovské léto“, Kunovice, 11. 6. – 17. 6.

MFF Rožnovské slavnosti, Rožnov pod Radhoštěm, 29. 6. – 1. 7.

MFF Klatovy, Klatovy, 5. 7. – 8. 7.

Kopaničářské slavnosti, Starý Hrozenkov, 13. 7. – 15. 7.

Hornácké slavnosti, Velká nad Veličkou, 20. 7. – 22. 7.

Slavnosti Čechů a Slováků na Javořině, Velká Javořina, 29. 7.

MFF „Gorolski Świąto“, Jablunkov, 3. 8. – 5. 8.

MFF Písek, Písek, 15. 8. – 19. 8.

FF Ozvěny Hornácka, Velká nad Veličkou, 18. 8.

MFF Brno, Brno, 30. 8. – 02. 9.

MFF Liptálské slavnosti, Liptál, 22. 8. – 26. 8.

FF Lidový rok Velká Bystřice, Velká Bystřice, 1. 9. – 2. 9.

MFDPS „Písni a tancem“, Luhačovice, 7. 9. – 9. 9.

Slavnosti vína a otevřených památek, Uherské Hradiště, 8. 9. – 9. 9.
Mezinárodní festival hudebních nástrojů lidových muzik, Uherské Hradiště,
5. 10. – 7. 10.

Podrobná videodokumentace a fotodokumentace byla také provedena na festivalech, jejichž pořadatelem je NÚLK. Jednalo se o Dětskou Strážnici (1. – 2. 6. 2007) a Mezinárodní folklorní festival Strážnice 2007 (21. - 24. 6. 2007). Získaná fotodokumentace z jednotlivých folklorních festivalů/slavností je průběžně prezentována na www.lidovakultura.cz v rubrice FESTIVALY. Dochází tak k propojení činnosti s úkoly vyplývajícími z Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR. V rámci akviziční činnosti jsou získávány dokumentační materiály folklorních festivalů a slavností od videoamatérů a fotoamatérů.

II. A. b)

Folklorní slavnosti a festivaly v České republice (2004 – 2007)

- *PhDr. J. Krist, PhDr. J. Jančář, CSc.*

Hlavním výstupem úkolu je historicko-etnografická publikace Národopisné slavnosti a folklorní festivaly v České republice. Jedná se o první souhrnný přehled o vývoji a proměnách této pozoruhodné součásti kulturního života v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Publikace vychází z excerptce historických pramenů a odborné literatury, vlastních výzkumů a z filmové a fotografické dokumentace národopisných institucí v České republice.

Jančář, J., Krist, J.: Národopisné slavnosti a folklorní festivaly v České republice. NÚLK, Strážnice 2007, 181 s., ISBN 80-86156-90-7.

II. A. c)

Symposium „Současný folklorismus a prezentace folkloru“ (2006)

- *Mgr. J. Blahůšek, PhDr. Vlasta Ondrušová*

Úkol byl splněn v roce 2006.

II. B. Proměny funkcí dětského folkloru

- *PhDr. V. Ondrušová*

Cíle projektu: Vytvořit komplexní závěry poukazující na vztah dětského folkloru a folklorismu z historického pohledu, zejména s ohledem na proměny funkcí dětského folkloru.

II. B.

II. B. b) Tradiční lidová kultura. Na pomoc dětským folklorním souborům.

Úkol byl ukončen v roce 2006.

II. B. c) Videodokumentace práce vybraných dětských souborů a dětských muzik

Úkol byl ukončen v roce 2006.

II. B. d) Sympozium „Proměny funkcí dětského folkloru ve školní a mimoškolní výchově“ spojené se seminářem určeným pro učitele

Symposium „Dětský folklor dnes (Proměny funkcí)“ se uskutečnilo ve dnech 15. – 16. 3. 2007. 23. strážnické symposium bylo věnováno otázkám dětského folkloru z pozic různých odborníků – etnologů, pedagogů, psychologů, vedoucích folklorních souborů. Široké rozpětí představované problematiky zpřístupnilo účastníkům znalosti a zkušenosti v oblasti práce s dětmi, která je založena na rozvíjení jejich tvůrčích schopností a uvědomění si etických hodnot, které tradiční lidová kultura obsahuje. Vzhledem k časovému rozsahu symposia nebylo možné uspořádat seminář pro učitele a vedoucí dětských folklorních souborů ve stejném termínu.

Dětský folklor dnes (Proměny funkcí) – sborník příspěvků z 23. strážnického symposia, Strážnice 2007, (Red. V. Ondrušová a L. Uhlíková), 107 s., ISBN 978-80-86156-93-4.

Seminář pod názvem „Folklorem k folkloru. Tradiční lidová kultura v praxi školy a dětských folklorních souborů“ se uskutečnil v NÚLK dne 6. 11. 2007. Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu i Doporučení UNESCO se obracejí jmenovitě ke školám i folklorním souborům. NÚLK se rozhodl přispět na pomoc praxi učitelům základních škol, ZUŠ, mateřských škol a vedoucím dětských folklorních souborů uspořádáním semináře, v němž vystoupili se svými příspěvky i praktickými ukázkami přední odborníci v této oblasti. Učitelům se naskytl možnost získat náměty z regionální kultury pro tvorbu učebních programů i pro vlastní praxi ve škole. Vedoucí dětských souborů měli možnost konfrontovat vlastní postupy s metodami, které se v praxi osvědčily. Semináře se zúčastnilo 88 učitelů a vedoucích dětských souborů z celé ČR. Výsledkem je sborník referátů ze semináře s DVD s praktickými ukázkami.

Tradiční lidová kultura a výchova. Na pomoc dětským folklorním souborům a muzikám II. NÚLK, Strážnice 2007. (Red. V. Ondrušová a L. Uhlíková), 80 s. ISBN 978-80-86156-96-5.

Čerpání finančních prostředků na úkoly výzkumného záměru v roce 2007

Institucionální podpora na výzkumný záměr v roce 2007 činila celkem 5.532.000 Kč, z toho investiční prostředky 530.000,- Kč, neinvestiční prostředky 5.002.000,- Kč. Vyúčtování celkových finančních nákladů výzkumného záměru za r. 2007 bylo v souladu s Rozhodnutím MK o poskytování institucionální podpory předloženo poskytovateli do 15. 1. 2008.

Bibliografie:

Bobčík, P.: Historická dokumentace domů vytypovaných pro výstavbu v areálu MVJVM. Dům č. 148 a 307 z Tvrdonic, Dům č. 8 z Doubrav. Strážnice 2007, 49 s., rkp. v archivu NÚLK.

Jančář, J., Krist, J.: Národopisné slavnosti a folklorní festivaly v České republice. NÚLK, Strážnice 2007, 181 s., ISBN 80-86156-90-7.

Jančář, J.: Droby místních dějin. O folkloru, folklorismu a identitě. Dějiny a současnost XXIX, 2007, s. 18-20.

Jančář, J.: Hradištská ohlédnutí. In: Uherské Hradiště, královské město na řece Moravě. Město Uherské Hradiště, 2007, s. 319-346.

Jančář, J.: Vývoj péče o lidová řemesla. Národopisná revue XVII, 2/2007, s. 75-79.

Jančář, J.: Nezapomenutá krása. Národopisná revue XVII, 1/2007, s. 69.

Krist, J. : Strakonice 2006. Národopisná revue XVII, 1/2007, s. 62-64.

Krist, J.: Ve Strážnici verbují...Rozhovor s ředitelem Národního ústavu lidové kultury PhDr. Janem Kristem. In: Folklor, roč. XVIII, č. 4, s. 2-3.

Krist, J.: Lužica 2007. Národopisná revue XVII, 4/2007, s. 262-263.

Krist, J.: Národní ústav lidové kultury ve Strážnici a dětský folklor jako zaměření jeho symposií. In: Dětský folklor dnes (proměny funkcí). Sborník příspěvků z 23. strážnického symposia konaného ve dnech 15. - 16. března 2007. NÚLK, Strážnice 2007, s. 5-6.

Krist, J.: Recenze Josef Holcman: Hýlom, hálom aneb Kyjov v Jízdě králů. Vydalo Kulturní a vlastivědné sdružení, Skoronice 2007, 238 s. In: Národopisná revue XVII, 4/2007, s. 267.

Hrbáčová, P., Kovářů, V.: Střecha a střešní krytiny. DVD, Strážnice 2007.

Hrbáčová, P., Kovářů, V.: Střecha a střešní krytiny. Doprovodná publikace ke stejnojmennému filmovému dokumentu. Strážnice 2007, 72 s., ISBN 80-86156-09-5; 978-80-86156-94-1.

Lubalová, L.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Ostrožská Lhota. Strážnice 2007, 11 s., přílohy 14 s., 218 ks fotografií, rkp. v archivu NÚLK.

Matuszková, J. a Štroblík, O.: Odzemek. DVD, Strážnice 2007.

Pajer, J.: Edice purkrechtní knihy městečka Velká nad Veličkou, Závodí. Strážnice 2007, 534 s., rkp. v archivu NÚLK.

Rybníkář, F.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Hluk. Strážnice 2007, 8 s., příloh 7 s., 287 ks fotografií.

Silná, K.: Odzemek. Doprovodná publikace ke stejnojmennému projektu Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska, řada druhá – Mužské taneční projevy, díl sedmý. NÚLK, Strážnice 2007, 63 s., ISBN 978-80-86156-95-8.

Surá, A.: Lidové stavitelství a lidová strava v obci Ostrožská Nová Ves. Strážnice 2007, 11 s., přílohy 12 s., 195 ks fotografií, rkp. v archivu NÚLK.

Šimša, M.: Prach starý obyčej o králích – svatodušní objížďka v Mysločovicích a její kontext. Národopisná revue, XVII, 1/2007, s. 31 – 38.

Šimša, M.: Masopustní obchůzka „hřebenářů“ – nové aspekty jejího výkladu. Národopisná revue, XVII, 3/2007, s. 178 – 181.

Šimša, M.: Nositelé tradice lidových řemesel I. Strážnice, NÚLK 2007, 156 s. ISBN 978-80-86156-92-7.

Šimša, M.: Dožínky 1928 – mezi lidovým obyčejem, divadelní scénou a politickou manifestací. Národopisná revue, XVII, 1/2007, s. 50-51.

Dětský folklor dnes (proměny funkcí) – sborník příspěvků z 23. strážnického symposia, Strážnice 2007, (red. V. Ondrušová a L. Uhlíková), 107 s., ISBN 978-80-86156-93-4.

Tradiční lidová kultura a výchova. Na pomoc dětským folklorním souborům a muzikám II. NÚLK, Strážnice 2007. (Red. V. Ondrušová a L. Uhlíková), 80 s., ISBN 978-80-86156-96-5.

C. PŘÍLOHY

PORADNÍ ORGÁNY ŘEDITELE

Ředitelská rada

Mgr. Michal Beneš, CSc., *Ministerstvo kultury, Praha*

PhDr. Ivo Frolec, *Slovácké muzeum, Uherské Hradiště*

PhDr. Josef Jančář, CSc., *NÚLK, Strážnice*

Ing. Vítězslav Koukal, CSc., *Valašské muzeum v přírodě, Rožnov p. Radhoštěm*

PhDr. Zuzana Malcová, *Ministerstvo kultury, Praha*

PhDr. Jaromír Míčka, *Národní památkový ústav, pracoviště Brno*

PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK, Strážnice*

PhDr. Karel Pavlišník, CSc., *Muzeum jihovýchodní Moravy, Zlín*

PhDr. Jana Pospíšilová, *Etnologický ústav AV ČR, Brno*

Mgr. Věra Skopová, *Ministerstvo kultury, Praha*

Doc. PhDr. Lubomír Tyllner, CSc., *Etnologický ústav AV ČR, Praha*

PhDr. Miroslav Válka, Ph.D., *Ústav evropské etnologie, FF MU Brno*

PaedDr. František Zborník, *NIPOS, Praha*

62. ročník Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice 2007

Výbor MFF

PhDr. Jan Krist, *ředitel NÚLK a prezident festivalu*

Ludmila Horehled'ová, *tajemnice festivalu*

PhDr. Ivo Frolec, *předseda Programové rady MFF*

PhDr. Karel Pavlišník, CSc., *předseda Senátu programové rady MFF*

Mgr. Risto Ljasovský, *starosta města Strážnice*

PhDr. Vlasta Ondrušová, *zástupkyně ředitele NÚLK*

a místopředsedkyně Programové rady MFF

Marie Čadílková, *sekretariát a péče o čestné hosty*

Eva Koudelová, *ekonomické služby a občerstvení návštěvníků*

Marie Hudečková, *pořadatelské služby a technické zajištění*

Dramaturgicko produkční rada MFF

Ludmila Horehled'ová, *předsedkyně, NÚLK*

Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*

PhDr. Ivo Frolec, *Uherské Hradiště*

Ing. Miloslav Hrdý, *Huštěnovice*

PhDr. Jan Krist, *NÚLK*
Magdalena Múčková, *Hroznová Lhota*
PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*
PhDr. Karel Pavlišťík, *CSc., Zlín*
Mgr. Zdeněk Tofel, *Ostrava*
Mgr. Lucie Uhlíková, *Ph.D., Zlín*

Programová rada MFF

PhDr. Ivo Frolec, *předseda, Uherské Hradiště*
PhDr. Vlasta Ondrušová, *místopředsedkyně, NÚLK*
PhDr. Karel Pavlišťík, *CSc., místopředseda, Zlín*
Ludmila Horehledřová, *tajemnice, NÚLK*
PhDr. Danuše Adamcová, *Strážnice*
Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*
PhDr. Vlastimil Fabišík, *Brno*
Mgr. Juraj Hamar, *CSc., Bratislava, Slovenská republika*
Ing. Miloslav Hrdý, *Huštěnovice*
Čestmír Komárek, *Brno*
PhDr. Jan Krist, *NÚLK*
PhDr. Daniel Luther, *CSc., Bratislava, Slovenská republika*
Kateřina Macečková, *Ostrava*
Magdalena Múčková, *Hroznová Lhota*
PhDr. Martina Pavlicová, *CSc., Staré Město*
Mgr. Petr Pinkas, *Brno*
RNDr. Jiří Plocek, *Brno*
Mgr. Jana Polášková, *Uherské Hradiště*
†Jana Rychtová, *Praha*
Mgr. Zdeněk Tofel, *Ostrava*
Mgr. Lucie Uhlíková, *Ph.D., Zlín*

Přizvaní autoři a konzultanti:

Zdeněk Bláha, *Horní Břıza*
Vojtěch Ducháček, *NÚLK*
František Hrňa, *Buchlovice*
Vladimír Jaroš, *Strážnice*
PaedDr. Jiří Jilík, *Uherské Hradiště*
†Mgr. Jan Miroslav Krist, *NÚLK*
Anna Maděričová, *Uherské Hradiště*
Mgr. Vlastimil Ondra, *Bánov*

Ing. Tatiana Pálenská, *Strážnice*
Mgr. David Pavlíček, *Kunovice*
Mgr. Markéta Pavlišťíková, *Zlín*
Petr Ryšavý, *Brno*
PhDr. Alena Schauerová, *Brno*
PhDr. Jan Souček, *Brno*
Mgr. Martin Šimša, *NÚLK*
Mgr. Michal Škopík, *NÚLK*
Mgr. Miloš Vršecký, *Plzeň*
Milan Zelinka, *Brno*

Přizvaní:

Helena Bízová, *Brno*
Mgr. Viera Feriancová, *Myjava, Slovenská republika*
PhDr. Marie Kučerová, *Brno*
Josef Prudil, *Brno*
Marie Hudečková, *NÚLK*

Senát programové rady

PhDr. Karel Pavlišťík, CSc., *předseda, Zlín*
PhDr. Alena Schauerová, *místopředsedkyně, Brno*
Miloslav Brtník, *Jihlava*
PhDr. Josef Jančář, CSc., *NÚLK*
†Mgr. Jan Miroslav Krist, *NÚLK*
PhDr. Zdeněk Mišurec, CSc., *Praha*
Jaromír Nečas, *Brno*
PhDr. Eva Rejšková, *Praha*
Jan Rokyta, *Ostrava*
Mgr. Boleslav Slováček, *Český Těšín*
Cyril Zálešák, *Bratislava, Slovenská republika*
Dana Ždímalová, *Praha*

Programová rada „DĚTSKÁ STRÁŽNICE 2007“

PhDr. Danuše Adamcová, *Strážnice*
Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*
PhDr. Ivo Frolec, *Uherské Hradiště*
PhDr. Romana Habartová, *Uherské Hradiště*
Ludmila Horehledřová, *NÚLK*
Marie Hudečková, *NÚLK*

PhDr. Jan Krist, *NÚLK*
Kateřina Macečková, *Ostrava*
Magdalena Můčková, *Hroznová Lhota*
PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*
Ing. Tatiana Pálenská, *Strážnice*
Mgr. Jana Polášková, *Uherské Hradiště*
†Jana Rychtová, *Praha*
PhDr. Alena Schauerová, *Brno*
Mgr. Lucie Uhlíková, Ph.D., *Zlín*
Eva Vajčnerová, *Strážnice*
Ing. Roman Zemánek, *Strážnice*

Redakční rada Národopisné revue

Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*
PhDr. Hana Dvořáková, *Brno*
PhDr. Eva Krekovičová, *Bratislava, Slovenská republika*
PhDr. Jan Krist, *NÚLK*
PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*
PhDr. Martina Pavlicová, CSc., *Brno*
PhDr. Karel Pavlišťík, CSc., *Zlín*
PhDr. Jana Pospíšilová, *Brno*
Doc. PhDr. Daniela Stavělová, CSc., *Praha*
Mgr. Martin Šimša, *NÚLK*
PhDr. Zdeněk Uherek, *Praha*
Mgr. Lucie Uhlíková, Ph.D., *Zlín*
PhDr. Marta Ulrychová, *Plzeň*
PhDr. Miroslav Válka, Ph.D., *Brno*

Redakční rada projektu Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v ČR

PhDr. Jan Krist, *NÚLK*
Mgr. Daniel Drápala, Ph.D., *Rožnov pod Radhoštěm*
PhDr. Ivo Frolec, *Uherské Hradiště*
Rudolf Chudoba, *Brno*
Mgr. Petra Hrbáčová, *NÚLK*
PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*
Mgr. Martin Šimša, *NÚLK*
PhDr. Alena Vondrušková, *Doksy*
Milan Zelinka, *NÚLK*

Redakční rada projektu Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska – Mužské taneční projevy

Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*

Rudolf Chudoba, *Brno*

PhDr. Jan Krist, *NÚLK*

†Mgr. Jan Miroslav Krist, *NÚLK*

MgA. Jan Maděrič, *Uherské Hradiště*

Mgr. Jitka Matuszková, *Dr., Brno*

PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*

PhDr. Karel Pavlišťík, *CSc., Zlín*

Mgr. Magdalena Petříková, *NÚLK*

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost

PhDr. Ludmila Tarcalová, *předsedkyně, Uherské Hradiště*

Mgr. Daniel Drápala, *Ph.D., Rožnov p. Radh.*

Mgr. Petra Hrbáčová, *NÚLK*

Mgr. Tatiana Martonová, *Hodonín*

PhDr. Blanka Petráková, *Zlín*

PhDr. Vlasta Ondrušová, *NÚLK*

Redakční rada elektronické publikační činnosti

Mgr. Jan Blahůšek, *NÚLK*

PhDr. Jan Krist, *NÚLK*

Mgr. Martin Šimša, *NÚLK*

Mgr. Michal Škopík, *NÚLK*

David Rájecký, *NÚLK*

Sbor lektorů a znalců slováckého verbuňku

PhDr. Karel Pavlišťík, *CSc., předseda, Zlín*

†Mgr. Jan Miroslav Krist, *místopředseda, NÚLK*

Josef Bazala, *místopředseda, Staré Město*

Ing. Rudolf Tuček, *místopředseda, Lednice*

Mgr. Jan Blahůšek, *tajemník, NÚLK*

Zdenek Duroň, *Ždánice*

Erik Feldvabel, *Staré Město*

Jan Gajda, *Strážnice*

PhDr. Romana Habartová, *Uherské Hradiště*

Ing. Štěpán Hubačka, *Lužice*

Ladislav Jagoš, *Lipov*

Martin Jelínek, *Kyjov*
Martin Kaňa, *Dolní Bojanovice*
MgA. Jan Maděrič, *Uherské Hradiště*
Jiří Mach, *Charvátská Nová Ves*
Josef Machálek, *Lipov*
Tomáš Machalínek, *Kyjov*
Rostislav Marada, *Svatobořice - Mistrín*
Ivan Marčík, *Záhorovice*
Mgr. Jitka Matuszková, Dr., *Brno*
Štěpán Melichar, *Velké Pavlovice*
Mgr. David Pavlíček, *Kunovice*
MUDr. Jan Pavlík, *Bohuslavice*
Ludvík Pavlišťík, *Zlín*
Aleš Popelka, *Veselí nad Moravou*
Milan Stašek, *Kunovice*
Ing. Vojtěch Studénka, *Vnorovy*
Josef Šťastný, *Petrov*
Jaroslav Švach, *Břeclav*
Vilém Trumpeš, *Dambořice*
Doc. Ladislav Vašek, *Praha*
Ing. Petr Vozár, *Uherský Brod*
Mgr. Miroslav Vymazal, *Předklášteří*
Mgr. Michal Závodný, *Archlebov*

NABÍDKA

publikací, časopisů, videokazet, DVD, CD
NÚLK v r. 2007

Karel Vetterl - Olga Hrabalová

GUBERNIÁLNÍ SBÍRKA lidových písní a instrumentální hudby z Moravy a Slezska z roku 1819

Po 175 letech vyšla sbírka, která zahrnuje 331 písní s texty a notami, odborný komentář a mapu Moravy z roku 1790. Kniha vyšla k 100. výročí Národopisné výstavy československé. (Strážnice 1994, váz., 488 s., angl. a něm. resumé, cena 200,- Kč + poštovné)

Martina Pavlicová - Lucie Uhlíková

OD FOLKLORU K FOLKLORISMU

Slovník folklorního hnutí na Moravě a ve Slezsku

Hesla, která byla do konečného výběru zařazena, podávají informace o osobnostech, souborech, skupinách a muzikách, festivalech, spolcích, institucích, výstavách a časopisech, které se věnují otázkám folklorismu na Moravě a ve Slezsku.

(Strážnice, 1997, cena 250,- Kč + poštovné)

Alena Vondrušková

OD FOLKLORU K FOLKLORISMU

Slovník folklorního hnutí v Čechách

Druhý díl hesel, který podává informace o osobnostech, souborech, skupinách a muzikách, festivalech, spolcích, institucích, výstavách a časopisech, které se věnují otázkám folklorismu v Čechách.

(Strážnice 2000, cena 250,- Kč + poštovné)

Josef Jančář a kol.

LIDOVÁ KULTURA NA MORAVĚ

Publikace byla vydána ve spolupráci s Muzejní a vlastivědnou společností v Brně jako 10. svazek Nové řady Vlastivědy moravské. Podává komplexní přehled o kultuře a způsobu života zemědělských vesnic na Moravě od 19. století do současnosti. Shrnuje poznatky o národopisných regionech Moravy, o zaměstnání a obživě obyvatel, bydlení, krojích, o duchovním životě a sociálních

podmínkách i o folklorních projevech.

(Strážnice - Brno 2000, 376 s., 340 fotografií, cena 360,- + poštovné)

NÁRODOPISNÁ REVUE

roč.XVII. 1 - 4/2007 + příloha bibliografie Dagmar Klímové, cena ročníku 240,- Kč + poštovné.

Jediný časopis v České republice věnovaný otázkám soudobého folklorismu. Časopis přináší články z různých oblastí péče o tradiční lidovou kulturu jako součást národního kulturního dědictví. Objednat je možné i starší ročníky Národopisné revue (1995 – 2006).

OSOBNÍ BIBLIOGRAFIE

Jako samostatnou přílohu Národopisné revue vydává NÚLK osobní bibliografie českých národopisců, které jsou cennou pomůckou pro všechny zájemce o lidovou kulturu.

Richard Jeřábek 8,- Kč

Josef Jančář 10,- Kč

Josef Tomeš 10,- Kč

Miroslava Ludvíková 15,- Kč

Jaroslav Kramařík – příloha VIII. roč. NR 1998

Josef Vařeka – příloha IX. roč. NR 1999

Drahomíra Stránská – příloha IX. roč. NR 1999

Hannah Laudová – příloha XI. roč. NR 2001

Jaroslav Markl – příloha XII. roč. NR 2002

Karel Dvořák - příloha XIV. roč. NR 2004

Antonín Satke - příloha XV. roč. NR 2005

Jiří Polívka - příloha XVI. roč. NR 2006

Dagmar Klímová – příloha XVII. roč. NR 2007

Bibliografie Národopisné revue 1990 – 2000, příloha XI. roč. NR 2001

Bibliografie Národopisných aktualit 1964 – 1990, příloha XIII. roč. NR 2003

Jaromír Kubíček - Tomáš Kubíček

NÁRODOPIS NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

Výběrová bibliografie národopisných prací na Moravě a ve Slezsku. Obsahuje více než 8.000 bibliografických údajů utříděných do věcných skupin v 16 oddílech, místní a jmenný rejstřík.

(Strážnice 1996, 412 s., cena 120,- Kč + poštovné)

Josef Hodek – Jan Šumbera

SUCHOVSKÉ LUDOVÉ PJSNIČKY

Neobyčejně cenný dokument nejenom pro poznání kulturního života v jedné obci na poč. 20. stol., ale je i hodnotným výtvarným dílem s malbami, opírajícími se o staré kancionály této oblasti.

(Strážnice 2001, 144 s., cena 200,- Kč + poštovné)

MUZEUM VESNICE JIHOVÝCHODNÍ MORAVY

Publikace, která seznámí čtenáře nejen s historií jednotlivých objektů (s ohledem na konkrétní životní prostor) Muzea vesnice ve Strážnici, ale i s historií, způsobem obživy, bydlením, domácností a stravou, zvyky a obyčejí v životě rodiny na jihovýchodní Moravě.

(Strážnice 2006, 283 s., cena 150,- Kč + poštovné)

LIDOVÁ ŘEMESLA A LIDOVÁ UMĚLECKÁ VÝROBA V ČESKÉ REPUBLICE

Národní ústav lidové kultury pokračuje ve vydávání videodokumentačního projektu Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice. Projekt obsahuje videozáznamy nejzajímavějších dochovaných technologií výrob z oboru keramiky, přírodních pletiv, textilu a dalších materiálů, předváděných prověřenými mistry lidové umělecké výroby. Součástí každého nosiče je doprovodná publikace s popisy technologií, fotografiemi a kresbami. Cílem projektu je přispět k udržení a rozšíření kvalitní řemeslné práce v regionech a také k výuce pro zájemce o různé obory tradičních řemesel s využitím materiálů z trvale obnovitelných zdrojů.

Projekt obsahuje následující videokazety a doprovodné publikace:

I. Lidová keramika, 1. část - 1 hod. 4 min. (glazovaná hrnčína, zakuřovaná hrnčína, majolika)

I. Lidová keramika, 2. část - 54 min. (výroba kamnových kachlů, stavba kachlových kamen)

I. Lidová keramika, 3. část – 1 hod. 12 min. (přeměna keramické tradice – lidová fajans, formy na pečivo)

II. Pletiva, 1. část - 1 hod. 33 min. (pletení ze slámy, z orobince, z proutí a loubků)

II. Pletiva, 2. část - 1 hod. 34 min. (pletení z pedigu, z loubků, ze slámy, tkaní ze slámy)

III. Zpracování dřeva, 1. část - 1 hod. 36 min. (dlabání nádob, bednářské práce, výroba šindelů, hotovení štípaných holubiček)

III. Zpracování dřeva, 2. část - 51 min. (zdobení dřeva kovem, vyléváním kovem, skašovské a šumavské hračky)

III. Zpracování dřeva, 3. část – DVD (výroba hospodářského nářadí – vidle, hrábě, kosisko, lopata, vějačka)

IV. Textilní techniky, 1. část - 1 hod. 33 min. (vázání rukavic na modle, tkaní na destičce, tkaní na karetkách, tkaní na rámu, tkaní na ručním stavu)

IV. Textilní techniky, 2. část - 1 hod. 2 min. (vyvazovaná batika, vosková batika, modrotisk, počítaná výšivka, malovaná výšivka, bílé vyšívání)

IV. Textilní techniky, 3. část – 1 hod. 19 min. (paličkovaná krajka, tkanicová, pásková, dírková, kovová, vláčková, valencienská krajka)

IV. Textilní techniky, 4. část – 1 hod. 46 min. (bílá výšivka, uzlíčková výšivka, výšivka na tylu, výšivka zlatou nití, výšivka přes vrapy, výšivka rybími šupinami)

IV. Textilní techniky, 5. část – DVD (současná technologie výroby vlněné látky – Strmilov, kanafas - Postřekov)

V. Drobné umění, 1. část - 1 hod. 9 min. (práce z perleti, figurky z kukuřičného šustí, vizovické pečivo, perník z forem, perník zdobený polevami)

V. Drobné umění, 2. část - 51 min. (zdobení velikonočních vajíček batičováním, reliéfním voskováním, škrabáním, polepováním slámou a sítinou)

VI. Práce ze skla, 1. část - 44 min. (foukané sklo, hutně tvarované sklo, malba na sklo, rytí skla a vitráž)

VI. Práce ze skla, 2. část - 33 min. (figurky z trubiček, skleněné knoflíky, háčkování korálků, navlékání korálků)

VII. Práce z kovu, 1. část - 52 min. (stavební kování, hospodářské nářadí, podkovářství, výzdoba kovářských výrobků)

VII. Práce z kovu, 2. část - 51 min. (kovany kříž, okutí koně)

VII. Práce z kovu, 3. část – DVD (drátenické postupy a technologie, výrobky z drátu, drátěný šperk, oprava keramického hrnce odrátováním)

VIII. Kůže, 1. část - 1 hod. 33 min. (pastýřský bič a kabel, valašský opasek široký a vybíjený, opasek vyšívaný pavím brkem)

VIII. Kůže, 2. část - 1 hod. 32 min. (výroba valašských krpců, šití, vyšívání a vrapení krojových ženských holínek z Podluží)

II. Řada – Díl I.

Obnova roubeného domu – 46 min. (výměna poškozených trámů ve stěnách, obnova trámového stropu a krovu)

II. Řada – Díl II.

Hliněný dům – 1 hod. 25 min. (konstrukce stěn – nabíjením, skládáním z válků, zdění z cihel, hliněné omítky a podlahy)

II. Řada – Díl III.

Kamenný dům – DVD (těžba, zpracování a využití základních druhů kamene v lidovém stavitelství – žula, pískovec, vápenec, břidlice při konstrukci stěn, portálů, dláždění, atd.)

II. Řada – Díl IV.

Střecha a střešní krytiny – DVD (proces výroby tradičních střešních krytin – šindel, břidlice, pálená taška, a pokrývání střešních konstrukcí).

Cena jedné kazety včetně doprovodné publikace je 350,- Kč + poštovné.

LIDOVÉ TANCE Z ČECH, MORAVY A SLEZSKA

videoencyklopedie lidových tanců v České republice

Cílem videoprogramu Lidové tance z Čech, Moravy a Slezska bylo vytvořit komplexní a spolehlivý pramen poznání regionálních typů a stylů tanců, jak je dodnes dochovali poslední nositelé lidových tanečních tradic. Dílo je určeno jak odbornému studiu, tak vzdělávání tvůrců a interpretů ve všech typech folklorních kolektivů, výuce na pedagogických a uměleckých školách a jako esteticko-výchovná pomůcka pro střední a základní školy. Pro každý zachycený region je zpracována videokazeta (DVD), doplněná publikací s notovým materiálem, popisy tanců, studií o nich a cizojazyčnými resumé.

Obsah a rozsah jednotlivých děl videoencyklopedie:

I. Západní Čechy - délka 1 hod. 57 min. (*horní a dolní Chodsko, Klatovsko, Plzeňsko, Stříbrsko, Nýřansko, Plansko, Kralovicko, Chebsko, Mariánsko-lázeňsko a Karlovarsko*)

II. Jižní Čechy - délka 1 hod. 44 min. (*Prácheňsko, Milevsko, Tábořsko, Blata, Doudlebsko a Českokrumlovsko*)

III. Východní Čechy - délka 2 hod. 29 min. (*Jičínsko, Hořicko, Královéhradecko, Pardubicko, Čáslavsko, Chrudimsko, Nasavrcko, Vysočina - Pacovsko a Pelhřimovsko, Hlinečsko, Poličsko; Podorlicko a Podkrkonoší*)

IV. Střední Čechy - délka 1 hod. 35 min. (*Rakovnicko, Berounsko, okolí Prahy, Kouřimsko, Benešovsko, Sedlecko, Sedlčansko, Choceradsko, Vlašimsko, střední Polabí, Podještědí a Pojizeří*)

V. Moravské Horácko - délka 2 hod. 34 min. (*Moravskokrumlovsko, Náměšťsko, Bystřicko, Nedvědiccko, Tišnovsko, Třebíčsko, Velkobítešsko, Velkomeziříčsko, Jimramovsko, Novoměstsko, Olešnicko, Žďársko, Dačicko, Jemnicko, Jihlavsko, Telečsko a Třešťsko*)

VI. 1. část: Brněnsko - délka 2 hod. 41 min. (*brněnská předměstí a širší Brněnsko*)

2. část: Haná - délka 3 hod. 3 min. (*Tovačovsko, Prostějovsko, Přerovsko, Kojetínsko, Kroměřížsko, Vyškovsko, Zábřežsko, Litovelsko, Náměšťsko a*

Šumpersko)

3. část: Malá Haná a Záhoří - délka 2 hod. 20 min. (*Malá Haná nížinná a horská, Dražanská vrchovina, Lipenské a Hostýnské Záhoří*)

VII. Slovácko: 1. část: Moravské Kopanice, Horňácko a Luhačovické Zálesí
- délka 2 hod. 23 min.

2. část: Dolňácko - délka 2 hod. 56 min. (*Uherskobrodsko, Uherskohradištsko, Veselsko, Strážnicko a Kyjovsko*)

3. část: Hanácké Slovácko, Podluží a tance Moravských Chorvatů
- délka 1 hod. 33 min

VIII. Valašsko - délka 2 hod. 51 min. (*severní, střední a jižní Valašsko, valašský odzemek a obuškový*)

IX. Lašsko - délka 2 hod. 46 min. (*valašsko-lašské pomezí, Lašsko horské a nížinné, Štrambersko a lašský skok*)

X. Slezsko - délka 2 hod. 44 min. (*goralská oblast, moravsko - slezské pomezí, Trinecko, užší Těšínsko, Orlovsko, Bohumínsko, Klimkovsko, Opavsko a Hlučínsko*)

Celý program obsahuje 959 záznamů asi 1000 tanců a desítky samostatných písňových nebo instrumentálních ukázek. Byl natočen v letech 1992 - 1996.

(Cena jedné kazety včetně publikace je 300,- Kč + poštovné)

LIDOVÉ TANCE Z ČECH, MORAVY A SLEZSKA

II. ŘADA – MUŽSKÉ TANEČNÍ PROJEVY

I. Verbuňk na Kyjovsku - 60 záznamů, délka 57 min., obsahuje charakteristiku dvou stylů verbuňků ze severního a jižního Kyjovska současnosti i jejich dřívější vývoj.

II. Verbunk na Podluží – 74 záznamů v délce 90 min.

III. Verbuňk u hanáckých Slováků – 49 záznamů v délce 52 min.

IV. Verbuňk na Strážnicku, Veselsku a Uherskoostrožsku – 33 záznamů v délce 62 min.

V. Verbuňk na Uherskohradištsku a Uherskobrodsku – 45 záznamů v délce 68 min.

VI. Verbuňk na Horňácku – 37 záznamů v délce 46 min.

VII. Odzemek na Valašsku, Strážnicku a Horňácku (DVD) – délka záznamu 55 min.

(Cena jedné kazety včetně publikace 300 Kč + poštovné)

PODLUŽÁCKÁ SVATBA SE SULICÍ A STROMEM

Záznam rekonstrukce v Hlohovci u Břeclavi 15. 6. 1997

Dokumentární záznam tradiční svatby se sulicí a stromem z dolního Podluží. Rekonstrukce byla natočena podle popisu Jana Noháče "Slovácká svatba od Břeclavě" z roku 1930 a dle žijících pamětníků v obci Hlohovec, okres Břeclav, dne 15. 6. 1997. Doplnkem této videokazety je publikace "Podlužácká svatba se sulicí a stromem", která obsahuje texty a notové záznamy písní, obřadní říkání a fotografie dokumentující průběh svatby.

(Cena kazety s publikací je 300,- Kč + poštovné)

REEDICE TITULŮ EDIČNÍ ŘADY TRADIČNÍ LIDOVÉ HUDBY

vydávané v letech 1969 – 1986 Ústavem lidového umění ve Strážnici

EDICE TRADIČNÍ LIDOVÉ HUDBY I.

Na CD je přepis nahrávek z let 1968 až 1974

(Strážnice 2001, cena CD je 240,- Kč + poštovné)

EDICE TRADIČNÍ LIDOVÉ HUDBY II.

Na CD je přepis nahrávek z let 1975 až 1978

(Strážnice 2002, cena CD je 240,- Kč + poštovné)

EDICE TRADIČNÍ LIDOVÉ HUDBY III.

Na CD je přepis nahrávek z let 1979 až 1981
(Strážnice 2002, cena CD je 240,- Kč + poštovné)

EDICE TRADIČNÍ LIDOVÉ HUDBY IV.

Na CD je přepis nahrávek z let 1982 až 1986
(Strážnice 2002, cena CD je 240,- Kč + poštovné)

Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury za rok 2007
Připravila: Marie Čadílková
Odpovědný redaktor: PhDr. Jan Krist, ředitel
Vydal Národní ústav lidové kultury, Strážnice 2008

(Neprodejné)